

Jaqsunuń aty ólmeidi, álimniń haty ólmeidi

BUQAR JYRAY JARSHYSY

Buqar jyraý aýdandyq aptalyq gazeti Еженедельная газета Бухар-Жырауского района
Gazet 1939 jyldy 12 sáýirinen bastap shygady Газета издается с 12 апреля 1939 года

№35
(1276)

15

qyrkýiek 2018 jyl
сентября 2018 года

Проект Стратегии развития Караганды

Аким Карагандинской области Ерлан Кошанов на аппаратном совещании рассказал о предстоящей работе по исполнению поучений Главы государства, полученных в ходе рабочего визита Президента РК в регион.

Предстоит разработать конкретные меры по каждому направлению. Их реализацию аким области возьмет на персональный контроль.

Ерлан Кошанов особо коснулся вопроса развития областного центра.

- Мы презентовали Главе государства наши планы развития нового центра Караганды. Президент эту инициативу поддержал и поставил перед нами задачу о превращении Караганды в город-миллионник. С этой целью было дано поручение о разработке Стратегии развития города и Дорожной карты по ее реализации, - отметил он.

Глава региона поручил своему первому заместителю и акиму Караганды в двухнедельный срок разработать проекты документов и представить их на обсуждение.

При планировании новых социальных объектов необходимо учитывать рост населения города, подчеркнул он. Одним из приоритетных проектов является строительство третьего тепловывода Караганды. Аким области поручил ускорить решение вопроса с финансированием.

- Без реализации этого проекта невозможно развитие города - нам нужны достаточные энергомощности. Через два-три года тепловывод уже должен работать, - сказал Ерлан Кошанов.

Для развития жилищного строительства он потребовал активизировать работу с частными застройщиками. Под особым вниманием будут находиться проекты «умного города» и цифровизации.

Аким области также дал по-

ручения, касающиеся строительства газовых распределительных сетей в Караганде, Темиртау и Жезказгане. Будет усилен контроль за осуществлением планов по модернизации ТЭЦ-2 в Темиртау. Ерлан Кошанов озвучил направления, по которым работа будет усиlena: оздоровление экологической ситуации, обеспечение населения качественной питьевой водой, привлечение инвестиций, развитие туризма и малого и среднего бизнеса, занятость молодежи.

- Это фронт работы. Мы должны усилить темпы. Направления определены, и по каждому из них подготовьте конкретные планы мероприятий, - потребовал Ерлан Кошанов.

Напомним, 6-7 сентября Президент страны Нурсултан Назарбаев посетил с рабочим визитом Карагандинскую область.

Глава государства в Доме Дружбы провел совещание по вопросам социально-экономического развития региона, на котором дал ряд конкретных поручений.

По материалам СМИ

Уголь для населения имеется в достаточном объеме

В Карагандинской области действует 38 пунктов продажи угля населению.

На тупиках обеспечены достаточные запасы твердого топлива - больше 20 тыс. тонн. С техникой для отгрузки нет проблем. Ситуацию с обеспечением населения углем аким Карагандинской области Ерлан Кошанов держит на постоянном контроле. Задача - не повторить прошлогодней картины с ажиотажным спросом. Для этого работа - организационная и разъяснительная - началась уже летом.

За 8 месяцев 2018 г. в области добыто 14 млн тонн угля для коммунально-бытовых нужд - на 10% больше по сравнению с аналогичным периодом прошлого года. По имеющимся расчётам, в общей сложности жителям, не имеющим централизованного отопления, на зиму требуется по-

рядка 745 тыс. тонн угля.

В преддверии наступающего отопительного сезона Ерлан Кошанов поручил подчиненным усилить информационную работу. Он отправил акима Караганды вместе с его командой в подворовые обходы. Вместе с тем глава региона призвал сограждан не тянуть с подготовкой своих домов к зиме.

- Я обращаюсь к населению: необходимо сейчас закупать уголь. Иначе через несколько дней, к концу месяца, начнется ажиотаж, как в прошлом году, - сказал Ерлан Кошанов на аппаратном совещании. - Уголь - очень серьезный вопрос. Акимы городов и районов, организуйте эту работу. Предупреждаю: по объектам соцкультбыта будет негласная проверка реальных запасов - фактически какое количество угля имеется.

Караганда-регион

Хабарландыру

«Бұқар жырау ауданы тұрғын үй инспекциясы бөлімі» ММ «ТКШ ҚазОрталығы» АҚ көппәтерлі тұрғын үйлерді жөндеу жұмыстарын үйімдастыру, жапты үйлік жылуды есептөу құралдарын орнату, тұрғын үй көмегін алу, кондоминиум объектісін тіркеу, енірлерді дамытудың 2020 жылға дейінгі бағдарламасы аясында «Тұрғын үй қызынастары туралы» Қазақстан Республикасының Зан нормаларын түсіндіру мәселелері бойынша 8-8000-12, телефоны бойынша (Қазақстан бойынша қонырау шалу – тегін) Call-орталығының жұмысы жүргізілтін хабарлайды.

Call-орталығының жұмыс уақыты: сағат 9.00 бастап – 18.30 дейін, демалыс күндері: сенбі-жексенбі.

Сонымен қатар түсіндіру мәселелері бойынша «Бұқар жырау ауданының тұрғын үй инспекциясы бөлімі» мемлекеттік мекемесіне 2-18-50 телефони арқылы хабарласуға болады.

«Бұқар жырау ауданының тұрғын үй инспекциясы бөлімі» ММ

Объявление

ГУ «Отдел жилищной инспекции Бухар-Жырауского района» сообщает, что АО «КазЦентрЖКХ» работает Call-центр, телефон: 8-8000-8000-12 (звонок по Казахстану – бесплатный) по вопросам организации ремонта многоквартирных жилых домов, установки общедомовых приборов учета тепла, получения жилищной помощи, регистрации объектов кондоминиума, разъяснения норм Закона Республики Казахстан «О жилищных отношениях» в рамках Программы развития регионов до 2020 года.

Режим работы: с 9:00-18:30, выходной: суббота-воскресенье.

Также за разъяснением можно обратиться в ГУ «Отдел жилищной инспекции Бухар-Жырауского района», телефон: 2-18-50.

ГУ «Отдел жилищной инспекции Бухар-Жырауского района»

Ардагерлер кенесі - атқарылған жұмыс пен нәтиже

«Қариясын ардақтаған ел азбас» дейді халқымыз. Ақықатында, үлкендердің ұлағаты, үлгі-өнегесімен еліміз өркендереп, жас үрпақ белін буды. Ал, құаты кетіп, қамқорлықтың қажет ететін жасқа жеткен қарияларға алғыс айтып, көңіл бөлу – соның қарымын қайтару. Ауданымыздың ауылдары мен кенттеріндегі қариялардың қал-жағдайы, оларға жасалып жатқан әлеуметтік-материалдық көмек, ең бастысы назар белінү қай деңгейде – осының барлығы ардагерлер кенесінің кезекті пленумында сөз болды.

Қыркүйектің 12-сі күні аудан әкімдігінде аудандық ардагерлер кенесінің кезекті пленумы өтті. Аудандық ардагерлер кенесінің ауылдар мен кенттердегі бастауыш үйімдарының 2017 жылғы жөне үстімдігінде жылдың тоғызы айы ішіндегі жұмыстары талқыланған отырысты ардагерлердің аудандық кенесінің тәрағасы Текен Арбабаев және аудандық ішкі саясат белімінің басшысы Айгүл Жеккенбаева жүргізі. Ауылдық округтер мен кенттердің әкімдері, кенесінде бастауыш үйімдарының тәрағалары және аудандық белім басшылары қатысқан пленум барысы атқарылған істердің легін тізбектеумен ғана тоқталмай, бірқатар күрделі мәселелерге назар аударды.

Ауданымызда бүлгінде атқарылған 29 бастауыш үйімдерінде жұмыс жасаса, 7 мыңдан астам зейнеткер тіркелген. Олардың 2-еуі Ұлы Отан соғысына қатысқан ардагерлердің жарлары, 65-і ауған соғысына қатысқан азаматтар болып табылады. Азаматтардың бұл контингентін ерекше құрмет пен қамқорлық қажет екендігі де жасырын емес.

- Ардагерлердің ардақтау, қарияларды қадірлеу – халқымыздың елеулі дәстүрі, ері бірегей. Елбасымыз Нұрсултан Әбішұлы Назарбаев баса айтқандай, ардагер біздің алтын қорымыз, мақтансышмыз, - деп сөзін бастаған аудандық ардагерлер кенесінің тәрағасы жыл барысында атқарылған істерлегіне тоқталды. Соңарлардың бірқатары ретінде ардагерлер қоғамдық үйімінің 30-жылдық мерейтойына орай еткізілген іс-шаралар, аудан орталығында ардагерлер кабинетінің ашылуы, «Денсаулық» тобының жасақталуы болса, жыл басынан бері аудандық аурухана және мемлекеттік зейнеткағы тағайында орталығы басшыларының Ботақара кентінің зейнеткерлерімен үйімдастырылған кездесулерін атауға болады.

Т.Арбабаевтың айттында, тиісті белімдердің басшыларымен тікелей кездесе отырып, зейнеткерлер өз сауалдарына жауап алды, денсаулық сақтау саласында көрсетілуі тиіс қызметтермен, жыл басынан бері зейнеткағы жүйесіне енгізілген өзгерістермен танысып, алдын-ала құлағдар болды.

(Жалғасы 8-ші бетте).

Примите благодарность

Теперь у нас водопровод!

Мы, жители улиц Мира, Корниенко (район ДЭУ), Центральная п.Г.Мустафина, выражаем искреннюю благодарность руководству района и поселкового акимата за нашу осуществленную мечту - иметь воду на своей улице и в доме.

На протяжение долгих лет на наших проулках не было воды, и мы вынуждены были носить воду с соседних улиц, а отдельные жители пользовались своими скважинами. Сейчас на наших улицах проведен водопровод, и каждый житель при желании может провести воду и в дом. Малообеспеченным семьям поселковый акимат выделил счетчики на воду.

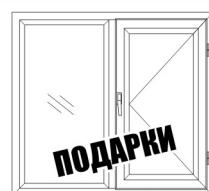
Также выражаем благодарность и подрядной организации ТОО «ТехСпецСтрой-09», руководителю Идрисову А.А. из с.Уштобе за быструю и качественную прокладку водопровода и установление колодцев.

Желаем успехов в дальнейшей трудовой деятельности, достижения поставленных целей. Пусть результаты вашего нелегкого труда послужат основой процветания нашей страны.

С уважением, Абдиаликов Б.А., Алантьев Ф.В., Максименко Л.И., Когабаев К.Т., Савви П.Э., Гайд Е. и др. п.Г.Мустафина

Хабарландыру Объявления

ТОО «Универсалстрой»

• ОКНА • ДВЕРИ

• ОТКОСЫ

Морозоустойчивый профиль

ОКНО В КОМПЛЕКТЕ:

При 100% оплате скидка 5%

Пенсионерам скидка 10%

Кредит, рассрочка без %

Профиль Exprof (Россия-Германия)

5-камерный, 70мм

3-камерный, 60мм

Цены для дилеров от 22800 тг.

ПЛИТЫ ТРОТУАРНЫЕ

Подарки

Прямоугольник

Клевер

Рваный блок, кирпич

ПЕНОБЕТОННЫЕ, ПЕРЕГОРОДОЧНЫЕ БЛОКИ, ШЛАКОБЛОКИ

Камень стекновой пустотелой СКЦ-1

Камень стекновой с фаской 30 мм.

Бордюрный БК-5, дорожный

Камень бордюр

ОБЛИЦОВОЧНЫЕ тротуарный КАМНИ

ОБЛИЦОВОЧНЫЕ тротуарный КАМНИ

ПРОФИЛЬ 60*27, 27*28 для ГИПСОКАРТОНА

АРМИРУЮЩИЙ для окон ПРОФЛИСТ С16, С21

КРАСИТЕЛЬ для плитки

ОБРЕЗЬ МИНВАТЫ

ДЛЯ УТЕПЛЕНИЯ крыши

КРЕДИТ

СКИДКИ

г. Караганда, Бульвар Мира, 16, бизнес-центр «Деловой Дом», оф. №100. Тел.: 8(7212) 56-79-18, 8-702-217-95-62, 8-700-313-19-67.

г. Темиртау 6-й мкр., д. 11, магазин Руслан (вход со двора)

Тел.: 8(7213) 93-08-26, 95-84-64, 8-701-801-43-81

Прайс на сайте www.ustroy.kz

Натяжные потолки

Любой сложности и конфигурации. Множество цветов и фактур, двухуровневые и комбинированные, фотопечать на потолках. Установка гардин, софитов, подсветок.

Также установим межкомнатные двери и пластиковые откосы.

Замер и консультация бесплатно.

Обращаться по тел.: 8-775-337-69-75 (WhatsApp), 8-777-574-81-62.

№652

Продается недвижимость

Продается 2-х комнатная квартира в центре поселка Ботакара. Имеется отдельный септик, пластиковые окна, железная дверь. Второй этаж. Тел.: 8-775-785-19-44.

№618 * * *

Шешенқара ауылында үй сатылады. Бағасы 2 000 000 тенге. Тел.: 8-702-984-85-55.

№637 * * *

Продаются благоустроенные полдома в п.Ботакара, ул.Молодежная, 5/1. Имеется 3-х фазка, скважина, 2 гаража, баня, хозпостройки, плодовые деревья, кустарники, рассадник, огород, центральный водопровод, титан. Дом облицован кирпичом. Торг.

Обращаться по тел.: 2-19-75, 8-701-881-69-01.

№646 * * *

Продается дом в п.Ботакара, ул.Сатпаева. 76. Тел.: 8-702-470-20-15.

№659 * * *

Срочно продам особняк в с.Петровка, 2 уровня. Имеется гараж, сарай с углем (крупный), баня, титан, септик, водопровод, Интернет, земельный участок (выкупленный). Дом теплый, частично с мебелью. Документы в порядке. Реальным покупателям хорошая скидка! Тел.: 20-7-24, 20-4-39, 8-778-376-78-44, 8-775-535-92-14.

№660 * * *

Продается дом в п.Ботакара, ул.Бухар жырау, 47. Имеется 2 скважины, большой огород, сеновал, новый сарай, два гаража, летняя кухня, баня, теплица. В доме ванная комната и туалет, паровое отопление, пластиковые окна, спутниковое ТВ, Интернет, ОТАУ-ТВ. Цена договорная. Тел.: 2-16-24, 8-775-434-21-01.

№662 * * *

Срочно продаются полдома по адресу: п.Ботакара, ул.Н.Абдирова, 4/2. В доме имеется пресная вода, дом сухой и теплый, есть сарай, кладовка во дворе, 2 палисадника с плодовыми деревьями и большой огород.

Тел.: 20-20-56, 52-417, 8-775-962-06-68, 8-701-549-76-33.

№673 * * *

Продам 4-комнатный дом в п.Ботакара, ул.Бухар жырау, 21. Имеется спутниковая антенна, домашний телефон, скважина. Все удобства (туалет, ванная, титан), окна пластиковые, железная дверь. Построен новый гараж на 2 машины. Двор асфальтирован. Имеется место для огорода. Цена 6 млн. тенге. Тел.: 8-775-347-77-89, 8-702-165-99-09, 2-20-03.

№676 * * *

Продается благоустроенный дом после капиталь-

ОКАЗАНИЕ ПРАВОВОЙ (ЮРИДИЧЕСКОЙ) ПОМОЩИ. КАЧЕСТВЕННО, ДОБРОСОВЕСТНО.

Тел.: 8-702-622-52-70.

№671

ного ремонта, в пос. Г.Мустафина (быв. Токаревка) по ул. Альмагамбетова, дом 58. Имеется: земельный участок 8 соток, с недостроенной теплицей, центральное водоснабжение, санузел, канализация, летняя кухня, баня, сарай, 2 гаража, подвал. Цена договорная. Тел.: 8 7014289527, 87475585570.

№686

Разное

Продам земельный участок под строительство п.Ботакара, ул.Бухар жырау, 82, за рестораном «Жибек жолы». Тел.: 8-701-587-57-78, 8-702-763-89-76.

№655

* * *

Продам полуторацодового быка. Тел.: 8-775-407-19-17.

№657

* * *

Продам автомобиль «Москвич-412», в отличном состоянии, возможен обмен на скот.

№657

* * *

Продается бар в с.Байкадам, ул.Школьная, 9А. Цена 2,5 млн. тенге. Торг уместен. Тел.: 8-707-242-64-08.

№668

* * *

Продаю телок, бычков, кур, строительный материал (п.Ботакара). Домашний тел.: 2-13-20, сотовый телефон: 8-775-386-51-44.

№670

* * *

Продаются дойные и стельные (отелятся в январе) коровы. Цена 230-250 тыс. тенге. Тел.: 8-771-054-38-86.

№683

* * *

Продается действующее кафе в пос. Г.Мустафина (бывшая Токаревка) по ул.Корниенко, 16. После капитального ремонта. Общая площадь, 313 кв/м, центральное водоснабжение, имеется гараж 12x5 м. Обращаться по тел.: 31-5-32 (раб.), 8-701-428-95-27, 8-747-558-55-70.

№686

* * *

Срочно сдается в аренду баня «Нұрсая».

Мужской, женский зал, парная, душ, а также помещение под магазин. На длительный срок. Цена договорная. Адрес: п.Ботакара, ул.Бухар жырау, 100Б. Обращаться по тел.: 8-775-612-67-84.

№645

* * *

Открытое наследственное дело
После смерти Аскарова Кайдара Кошенона, умершего 27 марта 2018 года, открыто наследственное дело. Всем заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Куныспековой Марал Амангельдиевне (лицензия №0000454 от 10.05.2006 года) по адресу п.Ботакара, ул.Казыбек би, 49 Б (здание ЦОН), рабочий телефон: 2-22-26.

№672

* * *

После смерти Мамедова Адиль Ризван Оглы, умершего 13 марта 2018 года, открыто наследственное дело. Всем заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Куныспековой Марал Амангельдиевне (лицензия №0000454 от 10.05.2006 года) по адресу п.Ботакара, ул.Казыбек би, 49 Б (здание ЦОН), рабочий телефон: 2-22-26.

№674

* * *

После смерти Менько Ивана Евгеньевича, умершего 10 марта 2018 года, открыто наследственное дело. Всем заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Куныспековой Марал Амангельдиевне (лицензия №0000454 от 10.05.2006 года) по адресу п.Ботакара, ул.Казыбек би, 49 Б (здание ЦОН), рабочий телефон: 2-22-26.

№680

* * *

После смерти Котова Александра Еремеевича, умершего 15 июня 2018 года, открыто наследственное дело. Всем заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Куныспековой Марал Амангельдиевне (лицензия №0000454 от 10.05.2006 года) по адресу п.Ботакара, ул.Казыбек би, 49 Б (здание ЦОН), рабочий телефон: 2-22-26.

№682

* * *

После смерти Чугай Анатолия Васильевича, умершего 31 октября 2016 года, открыто наследственное дело. Всем заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Абдулинной Алие Мендиғалиевне (лицензия №13002789 от 26.02.2013 года) по адресу: п.Г.Мустафина, ул.Мира, 24, телефон: 8 (72138) 31-149, 8-702-403-46-17.

№687

* * *

“Қазақстандық салалық білім және ғылым қызметкерлері көсіптік одағының Қарағанды облыстық үйімінің Бұқар жырау аудандық комитетті” филиалы мен Шешенқара орта мектебінің ұркымы Изиқенова Ольга Петровнаға қайын атасы

Ақтөбе ауылдық округі әкімінің

Шешімі

№3 7.08.2018 жылғы

Ақтөбе ауылдық округіндегі көшелерді қайта атау туралы

Қазақстан Республикасының 1993 жылғы 8 желтоқсандағы «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылышы турашы» Заңының 14 бабы 4) тармақшасына, Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қантардағы «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару жөнө өзін-өзі басқару туралы» Заңына сәйкес жөне ауыл тұрғындарының пікірін ескере отырып, Ақтөбе ауылдық округінің әкімі **ШЕШІМ ЕТТИ:**

1. Ақтөбе ауылдың Центральная көшесі – Алаш көшесі болып, Ақтөбе ауылдың 70 лет Октября көшесі – Сарыарқа көшесі болып, Ақтөбе ауылдың Интернациональная көшесі – Достық көшесі болып, Ақтөбе ауылдың Набережная көшесі – Нұра көшесі болып, Ақтөбе ауылдың Молодежная көшесі – Жаңтар көшесі, Ақтөбе ауылдың Школьная көшесі – Ұбырай Алтынсарин көшесі, Ақтөбе ауылдың Торговая көшесі – Қайнар көшесі болып қайта аталын.

2. Осы шешімнің орындалуын бақылауды өзіме қалдырамын.

3. Осы шешім алғаш ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Б.КАЗАТАЙ,

Ақтөбе ауылдық округінің әкімі

Қарағанды облысы әділет Департаментінде 2018 жылдың 20 тамызындағы нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу Тізіліміне №4900 болып енгізілген.

Решение

акима Актобинского сельского округа

№3 7.08.2018 года

О переименовании улиц в Актобинском сельском округе

Руководствуясь подпунктом 4) статьи 14 Закона Республики Казахстан от 8 декабря 1993 года «Об административно-территориальном устройстве Республики Казахстан» Законом Республики Казахстан от 23 января 2001 года «О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан» и учитывая мнение жителей, аким Актобинского сельского округа **РЕШИЛ:**

1. Переименовать улицу Центральная села Актобе – на улицу Алаш, улицу 70 лет Октября села Актобе – на улицу Сарыарқа, улицу Интернациональная села Актобе – на улицу Достық, улицу Набережная села Актобе – на улицу Нұра, улицу Молодежная села Актобе – на улицу Жаңтар, улицу Школьная села Актобе – на улицу Ұбырай Алтынсарина, улицу Торговая села Актобе – на улицу Қайнар.

2. Контроль за исполнением данного решения оставляю за собой.

3. Настоящее решение вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его официального опубликования.

Б.КАЗАТАЙ,

аким Актобинского сельского округа

Зарегистрировано в Департаменте юстиции Карагандинской области. 20 августа 2018 года внесено в Реестр государственной регистрации нормативных правовых актов за №4900.

Қоғамдық тыңдауға шақырамыз

2018 жылдың 18 қыркүйегінде сағат 12.00-де Уштөбе ауылдық округі Заречное ауылдың клубында «Қарағанды облысы Бұқар жырау ауданының Уштөбе ауылдық округі Заречное ауылдың егжей-тегжейлі жобасымен бірлескен дамыту жөне салу схемасын (оңайтылған бас жоспарын) қарастыру» тақырыбында қоғамдық тыңдау өтеді.

2018 жылдың 18 қыркүйегінде сағат 15.00-де Уштөбе ауылдық округі Құрылым ауылдың мектебінде «Қарағанды облысы Бұқар жырау ауданының Уштөбе ауылдық округі Құрылым ауылдың егжей-тегжейлі жобасымен бірлескен дамыту жөне салу схемасын (оңайтылған бас жоспарын) қарастыру» тақырыбында қоғамдық тыңдау өтеді.

2018 жылдың 19 қыркүйегінде сағат 11.00-де Досской ауылдың музика мектебінде «Қарағанды облысы Бұқар жырау ауданының Досской ауылдық округі Трудовое ауылдың егжей-тегжейлі жобасымен бірлескен бас жоспарын қарастыру» тақырыбында қоғамдық тыңдау өтеді.

2018 жылдың 19 қыркүйегінде сағат 17.00-де Құшоқы кентінің мәдениет үйінде «Қарағанды облысы Бұқар жырау ауданының Құшоқы кентінің егжей-тегжейлі жобасымен бірлескен бас жоспарын қарастыру» тақырыбында қоғамдық тыңдау өтеді.

Тапсырыс беруші: «Бұқар жырау ауданының сәулет жөнө қала құрылышы белгім» ММ, мекенжайы: Ботакара кенті, Абылай хан көшесі, 39, тел.: 8 (72154) 2-22-28.

Жобаны орындаушы: «КазЖобаСаулет-Консалтинг» ЖШС.

Жоба

Гагарин ауылдық округі әкімінің

Шешімі

Гагарин ауылдық округіндегі көшелерді қайта атау туралы

Қазақстан Республикасының 1993 жылғы 8 желтоқсандағы «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылышы турашы» Заңының 14 бабы 4) тармақшасына, Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қантардағы «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару жөнө өзін-өзі басқару туралы» Заңына сәйкес жөне ауыл тұрғындарының пікірін ескере отырып, Ақтөбе ауылдық округінің әкімі **ШЕШІМ ЕТТИ:**

1. Ақтөбе ауылдың Центральная көшесі – Алаш көшесі болып, Ақтөбе ауылдың 70 лет Октября көшесі – Сарыарқа көшесі болып, Ақтөбе ауылдың Интернациональная көшесі – Достық көшесі болып, Ақтөбе ауылдың Набережная көшесі – Нұра көшесі болып, Ақтөбе ауылдың Молодежная көшесі – Жаңтар көшесі, Ақтөбе ауылдың Школьная көшесі – Ұбырай Алтынсарин көшесі, Ақтөбе ауылдың Торговая көшесі – Қайнар көшесі болып қайта аталын.

2. Осы шешімнің орындалуын бақылауды өзіме қалдырамын.

3. Осы шешім алғаш ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

А.АМРЕ,

Гагарин ауылдық округінің әкімі

Проект

Решение акима Гагаринского сельского округа О переименовании улиц в Гагаринском сельском округе

Руководствуясь пунктом 4 статьи 14 Закона Республики Казахстан от 8 декабря 1993 года «Об административно-территориальном устройстве Республики Казахстан» Законом Республики Казахстан от 23 января 2001 года «О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан» и учитывая мнение жителей, аким Гагаринского сельского округа **РЕШИЛ:**

1. Переименовать улицу Октябрьская села Гагаринское – на улицу Достық, улицу Набережная села Садовое – на улицу Бейбітшилик, улицу Садовая села Садовое – на улицу Сарыжайлай, улицу Пionерская села Садовое – на улицу Ботакара.

2. Контроль за исполнением данного решения оставляю за собой.

3. Настоящее решение вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его официального опубликования.

А.АМРЕ,

аким Гагаринского сельского округа

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Организация ТОО «Алтын Гасыр» направила биологическое обоснование рыболовного использования плотины Миньковка, разработанное ТОО «Казахстанский Центр Экологии и Биоресурсов», на государственную экологическую экспертизу. Биологическое обоснование направлено в Департамент экологии по Карагандинской области.

Телефон ТОО «Алтын Гасыр» 8-778-444-54-38, телефон разработчика: 8-777-889-69-64, телефон Департамента экологии: 8 (7212) 41-08-71.

№688

Приглашаем на

общественные слушания

18 сентября 2018 года в 12.00 в здании клуба с.Заречное Уштобинского сельского округа состоятся общественные слушания по проекту «Разработка схемы развития и застройки с.Заречное Уштобинского сельского округа Бухар-Жырауского района Карагандинской области, совмещенного с проектом детальной планировки (упрощенный вариант генерального плана)».

18 сентября 2018 года в 15.00 в здании школы с.Курлыс Уштобинского сельского округа состоятся общественные слушания по проекту «Разработка схемы развития и застройки с.Курлыс Уштобинского сельского округа, совмещенного с проектом детальной планировки (упрощенный вариант генерального плана)».

19 сентября 2018 года в 11.00 в здании музыкальной школы с.Досской состоятся общественные слушания по проекту «Разработка схемы развития и застройки с.Трудовое Досскойского сельского округа, совмещенного с проектом детальной планировки (упрощенный вариант генерального плана)».

19 сентября 2018 года в 17.00 в здании Дома культуры поселка Күшкөл состоятся общественные слушания по проекту «Разработка генерального плана совмещенного с проектом детальной планировки поселка Күшкөл Бухар-Жырауского района Карагандинской области».

Заказчик: ГУ «Отдел архитектуры и градостроительства Бухар-Жырауского района», адрес: п.Ботакара, ул.Абылай хана, 39, тел.: 8 (72154) 2-22-28.

Исполнитель проекта: ТОО «КазЖобаСаулет-Консалтинг».

«Альтернативник»

Шарасы

2018 жылдың 18 қаңтарында ҚР ІІМ №178 болатын бұйрығымен бекітілген ҚҚР ІІМ үстіміздегі жылға арналған жедел жоспарының 93 тармағының жүзеге асырылуы мақсатында және 2018 жылдың 8 қыркүйегіндегі №1-30-16-291/3499-4 болатын ҚР ІІМ бұйрығын орындау мақсатында, сонымен қатар пробация қызметінің IIО өзара әрекеттесудің тиімділігін арттыру, пробация қызметінің есебінде тұрган соптамалған тұлғалардың таралыпнан қайта қылмыстардың алдын алу мақсатында Бұқар Жырау аудандық №1 пробация қызметі АИБ ЖПҚ-нің жеке құрамымен өзара бірлесіп қыркүйек айының 10-ы мен 21-і аралығында Бұқар Жырау ауданы аумагында республикалық жедел алдын алу «Альтернативник» шарасы өткізілуде.

Атальыш шараны өткізу барысында пробация қызметі есебінде қоғамнан оқшаулаусыз жазаларын етеушілердің арасында құқықбұзуга және қайта қылмыс жасауға бейін тұлғаларға және түзеу мекемелерін ҚР ҚҚ 73 бабы негізінде етеплемеген жаза мерзімдері женіл жаза түріне өзгеріліп босап келген соптапланардаға аса назар аударыладу.

Сонымен қатар пробация қызметкерлері мен жергілікті участекілік полиция инспекторларымен барлық жазасын етеушілердің тұрғылықты жерлері, жұмыс және оқу орындары бойынша, сонымен қатар деректер базалары бойынша тексеріс жұмыстары жүзеге асырыладу. Шараны өткізуден басты мақсаты профилактикалық есепте тұрган жаза етеушілердің таралып қайта қылмыс жасауды, қоғамдық тәртілті бұзыуын алдын алуы болып табылады және пробация қызметі бақылаудын жасырынған тұлғалардың мекен-жайларын анықтау. Жазаны етеуден бас тартып бақылаудан жасырынғанына қатысты сот қауылсының негізінде іздеу жарияланғандардың тұтыстары мен таныстарын тексеріп соттапушылар тұралы жазбаша мәліметтер жыстыру, ішкі істер органдарының барлық белгішелері бойынша іздейтіруде жүргендеге қатысты суранымдар жолдау және барлық деректер базалары бойынша тексеріс жұмыстарын жүргізу.

Атальыш шараны өткізу барысында анықталған құқықбұзушылықтар мен жазасын етеу тәртібі мен шарттарын бузғандарға қатысты тәртілтік шаралары қолданыладу. Сонымен қатар сот органына жүзелі турде тәртіп бузған тұлғаларға қатысты пробация қызметімен пробациялық бақылау мерзімін ұзарту, шартты соттаудың күшін жойып бас бостандығынан айыру жазасына өзгерту және бас еркін шектеу жазасын етеушілердің етеплемеген жаза мерзімдерін бас бостандығынан айыру жазасына ауыстыру тұралы ұсынымдар жолданады. Мұндай ұсыным есепте тұрган бас еркін шектеу жазасын етеуші соттапған 1988 жылы тұган С.Батызатқа қатысты жергілікті сот органына тиисті ұсыным пробация қызметімен жолданады. Атальыш шараны өткізу жазасын етеуші соттапған 1988 жылы тұган С.Батызатқа қатысты жергілікті сот органына тиисті ұсыным пробация қызметімен жолданады. Атальыш шараны өткізу жазасын етеуші соттапған 1988 жылы тұган С.Батызатқа

Латынмен - жарқын болашакқа

**Адам баласы
осыдан бес мың
жыл бұрын түрлі-
түрлі жазу үлгілерін қолданып, ойы мен
пікірін хатқа түсіре бастаған. Жазу
құралдары мен тәсілдері үқсас болса да,
олардың өміршеш армандары бүгінгі күні аса
құнды мұра ретінде бағалануда. Қазақ үлтты
да ұзақ тарихтың көшіндеге саналуан жазу
үлгілерін қолданып келгені баршамызға
белгілі.**

Қазақ халқы Кеңестік қызыл империяның пәрменімен XX ғасырдың 20-30 жылдары ішінде 3 рет әлібін ауыстыруды. Мұның астарында халықтың ғасырлар бойы жинақтаған бай рухани мұрасын біржолата жою, орыстандыру, отарлау, қазақты мәнгүрттікі меніреу құдығына құлаптыдын, халықтың тұншытырудың астарлы да, сұрқия саясаты қулиялқыт жатты.

Тұған тіліміздің түп-тамырына қан жүгіріп, бабаларының аманат еткен тілін ұрпақтарына тап-таза қалпында, саф алтында жалтыратып жеткізу - әрбір қазақ үшін мұзығымас міндет, парасаттылық парызы.

Тарихи тамыры терең тұғырлы тілімізді тұлетіп, санамыздың сілкіндіріп, ой-зerde мізді жаңағыртып, осынау заманың өзі талап етіп отырған жаңаңыңа қаңыңа біздің де үнімізді, үлесімізді, үкілі үмітімізді қосқанымыз орынды болмақ.

Уақыт тараразысымен тексеріліп тұжырымдалған, өміршем латын графикасын қазіргі сөтте әлем халықтарының 80% еркін менгерген. Әлемдегі көп тараған жағдайын өзін, әлемдік ақпараттың 70% осы таңбамен тарылатынын, ғылымың тілі, халықаралық терминдер, формуласы да негізінен латын әрптерімен жазылатынын ес-көретін болсақ, жаңа әлібі қазақ тіліне зор мүмкіндіктерді мензедейді. Латын жазуына көшү бүгінгі күннің кезек күттірмес қажеттілігі екенін, латын жазуы әлемдік өркениетке бағыттайтын күреттамыр болатынын қа-зақстандық әрбір азамат білуге тиісті.

Жаңа әлібі қазақ халықын межелі мүмкіндіктерге, жемісті жетістіктерге бастайтыны анық. Себебі, латын қарпі - ғылым мен техниканын, интернет пен IT-технологиялардың тілі. Латын әрпі қазақ тілі үшін бүгінгі күннің қажеттілігі. Компьютер бүкіл галамды өзіне қарытып, жаулап отырған заманда латын әрпіне көшүді кешеүілдетуге әсте болмайды. Кезінде қазақ зиялышлары, атабабаларымыз, еке-шешелеріміз осы жазуды пайдаланып, ілім, білім, ғылым көккинектіріне жаңаңын зеректікпен жүгірткен. Он сегіз мың ғаламның өзін Алла Тағала алты-ак күнде жараптан. Бұл үрдіс кезең-кезеңімен, қио-қионына, сән-салтанатына келтіріліп, қазақ халықын төл тарихы мен әдебиетінен көрініс беріп, үлттық белгісін көрсетеді. Латын әлібін рухани болысмызды байытып, қазақы-қогамдық ой-санамызды жаңағыртады.

Латын әлібі - түркі әлемінен ынтымақтасудың, жарық шаммен іздесен таптырмас, даңғыл жолы. Қазақы, үлттық

кенеіте түсуге мүмкіндік береді. Тіл тазалығының таразысына түссек, тіліміздегі жатбыстырды танбалайтын әріптерді тиянақтап, сол арқылы алтын сапалы қазақ тілінің, табиғи, тиянақты, таза қалпын томдауга толықтай мүмкіндік аламыз.

Латын әлібінде ауысу - қазақы, үлттық санаамыздың отарсыздандының бірден-бір кепілі. Латын әлібінде ауысумен қатар, латын тілінде өзгелермен бір сөз жемлясын, жорғасын, жүйрігін жарыстырығанымызға не жетсін? Қазақ баласының бойындағы ерекшелік - өзге тілдерді оп-онай менгеруі.

Қазақ елінде, қазақ жерінде латын әлібінде көшү өзге үлтілдерінің қазақ тілін үйреноңде де өзінің септігін тигізеді. Бүгінгі үрпақ дыбыстың тіркестік заңдылығына, дыбыс үндестьінде мән бермей, жазудың жалпақ желісінде, әріптің әсем әлемінде сөйлеп, ата-ана тілінің ең басты ерекшелігі болып табылатын, мыңдаған жыл бойы бабадан балага мирас болып келе жатқан үндестік заңдылығын бұзып, артикуляциялық асу-ауқымызды бірталай ағындауда.

Сонымен, бүгінгі қазақ жазуына тек әлібі ауыстыруға емес, түбекейлі реформа қажет. Реформа үш мәселеңін - дыбыс, әлібі және еміле-ереженің бір лұпілде қамтиды, дыбыс - өзге тілдерден бөлек-теп тұратын тілдің тұрпаттары, әлібі - сол дыбыстың шар-сферасы, өзгеше толғағанда, қорғаушысы, қалқаны, оққағасы, еміле-ереже - дыбыстардың басын біріктіріп, сөз-сөйлем құрап тұратын - тұфыры. Осы үш мәселеңін бір-бірімен тығыз байланысты және олардың мәселеңі қатар шешілмей төл жазуымыз қарқынды негізде қалыптастайды. Ал әлібі ауыстыру қазақ жазуына реформа жасаудың алғышарты және ең төтө жолы. Егер латын таңбаларын тарпаң тұлпардай баптап, ұтымды қабылдай алсақ, онда кептеген тілбұзар әріптер мен еміле-ережелер өзінен-өзі сұрыптауыш көкпірден түсіп қалады.

Қазақ тілінің үлттық дыбыстарын түтегендеп, соган лайықты таңба санын ықшамдау бүгінгі күннің басты талабы. Яғни, латын таңбасына негізделген қазақ әлібін жасауда тілдің дыбыс жүйесіндегі төл дыбыстар мен орыс тілінен көлгөн, кірме дыбыстар жеке-жеke қарастырылып, әрқайсының өзіндік ерекшеліктері мен жазу барысында туындастын түрлі-түрлі заңдылықтары ескерілуі қажет.

Біз, қазақ халықы, уақыттың көрбез көрүнене ілесіп, қанатты көштен қалып қоймай, ғаламдағы өркениетті мемлекеттердің қатарына қосылу үшін жалпы үлт ретінде сақталып қаламыз десек, үзақ толғана-толғатпай әліпбімізді латын жазуына көшіруіміз көрек. Бұл - бүгінгі күннің басты талабы. Қазаққа сүзгіден, уақыттың қатал сыйнағынан мұдірмей өткен латын графикасы, латын әлібін, латын қолымызды онайырақ жеткізміз. Сондықтан, латын әлібінде көшүмен халықаралық ақпараттық кеңістікке шығу онтаптанды, яғни ғаламтор жүйесін халықтың қазақ тілінде менгеруге мамыражай жол ашылады.

Латын әлібінде көшү мемлекеттік тілдің, қазақ тілінің қолданыс аясын одан сайын

**Мақсұтхан АҚЫШТЕГІ,
Керней ауылы**

Бұқар жырау жаршысы әйелдер

"Бұған дейін біраз сөз айтқанбыз" - (Абай) - демекши, баба шығарма-шылығын әр тараптан талдап жүргендейміз. Был Бұқар бабамыздың 350 жылдық мерейтойы. Сол дүрмекке ерсек те, ермесек те 325 жылдық тойдан бері бір сәт жырау лұғатынан қаламызызды сүйтқан емеспіз. Көзіқарасты жан білер, әйтпесе, "өз сөзім өзімдікі" - деп жүре бермеске не лаж бар.

Былғы мерейтойға байланысты біраз жерге, іргелі оқу орында-рына, қасиетті ғимараттарға барып жалпақ жүрт, ескелен үрпақпен білгенімізді бөлістік. Студенті бар, басқа қауым болып бір сәт Бұқар жырына бойлаган едік.

Осы кездесудің бірінде елге белгілі айтysкер ақын, аудан абыройының байрағы Айтбай Жұмагұл бір жосын лұғат шертті. Ол - Бұқар жырындағы әйелдер бейнесі яки образы. Тақырып бүгінгі жастарға ерекше қажет гибрат. Уәжіне елтіп, шыныайы жүрекпен қош қойдық.

Содан бері бірқыдыру үақыттан осыны өзімше мен де елге жеткіз-сем қалай болар? - деген сұрақ мазалады. Жан-жағымнан анталаған сан сауалдың мағынасын ашпакта бейіл қойдым.

Қазақтың қара өлеңінде, одан бұрынғы жыраулар поэзиясында әйелдер тақырып, маҳабbat мәсеселесі сыртқы бейнесімен ғана орын алды. Бұқар жыры осы сурлеуді жаңаша жолға сүйрейді. Тыннан турен салады, суреттеу, насхат, жөн-жоба көрсете сынды бол кете береді.

Бұқарекенде әйел деп емес, қатын деп қолданылады. (Абайда да солай). Осының жөнін аша кетсек. Сонау Туркі қағанаты (VII-VIII ғ.ғ.) кезінде мемлекетті қаған басқарып, оның жұбайы хатун, бізше қатын деген. Ағылшынша "леди" дегенге келер. Бұл атауды бабаларымыз XX ғасырдың басына дейін қолданып келді. 1928 жылы Алаш зиялдысы Нәзипа Құлжанова қазақ қыздарына бір журнал арнаймын деп құлшынады. Сейтіп, қатын - қатып сөз, әйел құлаққа жағымды деп ала салған. Содан бері бұл сөз бізге кірікті.

Әйел - араб сөзі. Мағынасы қызметші, тіпті одан бетер жаман қызылкыты агадамды атайды екен. Тубі бір әзбек, түрікпен, татарлар әлі де "қатыннан" айрылған жоқ. Біз елі де сөзімізден өзіміз шошып жүрміз...

"Он бір тілектері" 10-шы тілек - Ана жайлы.

Қасиетті ҳадисте: "Ананды, ананды, сосын тағы ананды, одан соң әкенди сыйла" - дейді. Үш рет ананды деп айтқан ҳадисті Бұқар баба:

Он ай сені көтерген,
Омыртқасын үзілген...
Тар құрсағын көніткен,
Тас емшегін жібіткен,-
деп көлтіреді.
Әкелі бала жау жүрек,
Жыны болса барады,
Барса орын алады
Бітірер сенін дауынды,
Қайтарар сенін жауынды.
Күнінде тастап өтер жебесі...

Бұдан көріп отырганымыздай, жыр иесі ҳадиспен жақын болғандығы. Оның жыры Ана - отбасының берекесі, Әке - отбасының иесі, тәрбие басшысы.

Жақсы тәрбие көрген үл мен қыз:

Қартаста қарт бабанды сыйлай бер,
Күндердің күни болғанда.

Кімдер де кімнің дейсің белі бүгілмес, - деген үлағатты орындары қақ.

Және ҳадисте: "Ата-анаңа тух деме, Алланың разылығында ата-анаңың разылығында" - дейді. "Шеше көрген тон пішер" деген де халық даналығы.

Алмағайып заманда өмір сурсе де, бабалар үрпақ тәрбиесін көзден қағыс қылмаған. Бұқар заманы 300 жылдық қазақ-жонғар ала-патымен түспа-түс келді. Шұршіт, әзбек, парсы, орысы бар, жан-жақтан қыстады. Оған тетеп беру үшін намысты ер мен намысты қыз тәрбиелеу қажет. Бұл үддеден қөшпендердің соңғы тұғыры қазақ қауымы, Алаш баласы шалдықпай шығуды мақсұт қылды. Шыға да білді.

Сол аласапыран үақыт 15 сенінде жырау жыры халық, үлттық идеологиясы болды. "Қызыға қырық үйден тыйым" - сөзі байлайша жалғанды.

Қыз он бексе көлгенде,

Шашынан көп жаласы.

Әбрі жүріс-тұрысы, істеген ісі мен қылышына үлкен тоқтам, басалық сез, тұра жол нұсқалды.

Сонымен бірге өзіне дейінгі жыраулардан қағыс қалған жыр жолдарында:

Байлар қызы бикештер,

Кол бүлгайды-ау жаз қыні,-

деп жүрек қытықтар қазақ лирикасының сәттерін көлбендедетеді.

Шарифатта қызы баланың 9-13 жас аралығы балиғат бол есептеледі. Қызы баланы болашақ ана, үлт тәрбиешісі деп қараған даналар жаңағыдай жебе сөзбен туралап отырған.

Қызыда қылық болмаса,

Құр шырайдан не пайда.

Қанша сұлу болса да,

Қойныңа алма арсызыды.

К 110-летию п.Г.Мустафина (Токаревки)

(приблизительно 1737-1819). Скончался хан летом. Временно был захоронен на берегу Нуры. Зимой тело перевезли в Туркестан на родовое кладбище. Это событие и дало начало древнему преданию.

Место под поселок было выбрано удачно: неподалеку находились земли хорошего качества, богатые травой сеноносы. Однако поселок крайне нуждался в питьевой воде и воде для полива огородов. Гидротехник С.Калачевский писал 8 марта 1910 года:

«Летом подвозят воду из Нуры быками за версту. Зимой Нура промерзнет, пользуются снеговой водой. При таянии снега охлаждаются дома, сжигаются и без того скучные запасы кизяка. Для водоснабжения поселка предлагаю 2 варианта проекта. Первый – отвести Нуру по старице, путем устройства плотины, для чего требуется 3-4 тысячи рублей. Второй вариант предусматривает строительство плотины на самой старице, непосредственно у поселка Токаревка. Стоимость варианта также 3-4 тысячи рублей».

Казна отказалась в денежной помощи для возведения плотины. Трудности с водоснабжением продолжались. 18 июля 1913 года уже другой гидротехник А.Громыко сообщал, что поселку крайне необходим глубокий казенный колодец для зимнего периода. Было пробурено несколько скважин, глубиной по 4-6 метров, но проблема водоснабжения осталась нерешенной. В июне 1917 года прошли ещё 8 скважин, обнаружили пресную воду и опять к строительству зимнего колодца не приступили. Для аппарата Переселенческого управления решить вопрос с водоснабжением оказалось не под силу.

Теперь немного статистики. Был установлен день рождения Токаревки – 10 февраля 1909 года.¹ Село включили в состав Астаховской волости. Отмерили крестьянам 1621 десятину земли. Первая перепись населения прошла в 1910 году. Зарегистрировано 147 человек.² На 21 февраля 1914 года, т.е. в «пятилетнем» возрасте Токаревка имела 29 дворов и 184 жителя. Поселились здесь выходцы из Харьковской губернии (20 семей) и Ставропольского края (9 семей). Жители Токаревки держали 135 быков, 68 коров, 60 лошадей, 27 телят, 75 овец, 14 свиней. В числе первопоселенцев - Степан, Денис и Федор Доценко, Андрей Кравченко, Михаил Ермешко, Дмитрий Митропольский, Алексей Гладченко, Алексей Гончаров, Андрей Долгополов, Иван Лозина, Павел Головач, Иван Виниченко, Поликарп Склар.

Первый орган советской власти – Токаревский сельский Совет крестьянских депутатов – был организован зимой 1917-1918 годов. Просуществовал он недолго, до июня 1918 года. Документальных следов его деятельности не осталось. Окончательная дата установления Советской власти 10 декабря 1919 года. В этот день был избран революционный комитет (ревком), в который вошли Ф.С.Доценко, А.З.Мороз и Ф.П.Головач. Сразу же избранный ревком послал запрос в Акмолинск о направлении в село учителя.

13 июня 1920 года в Токаревке состоялись первые выборы в сельский Совет. Сохранился список избирателей. Среди них Петр Головачев (1898 г.р.), Мария Кравченко (1898 г.р.), Пелагея Доценко (1902 г.р.), Трофим Морозов (1891 г.р.), братья Павел и Дмитрий Несвит, Павел Денисенко (1902 г.р.), Семен Гладченко (1901 г.р.), Михаил Гончаров (1902 г.р.), Мария Скларова (1902 г.р.), Середа и другие.

По данным на сентябрь 1922 года, председателем Токаревского сельского Совета работал С.П. Осиленко (1898 г.р.). В селе 27 дворов и 159 жителей.

Оставила свой след в истории села и колханизация хозяйств, борьба с кулачеством. «Комсомольцы находят спрятанный кулачами хлеб. Только в один день из тайников извлечено 345 пудов хлеба. Прасковья Нечеволод спрятала 25 пудов, Григорий Гниденко - 53 пуда, Федот Беленко - 50 пудов».³

Вспоминает учительница Вера Евдокимовна Иванова:

Я работала в Токаревке с 1928 по 1930 год. В селе было едва 30 дворов. На восточном конце единственной улицы стояла школа. Земляной пол. За парты садилось по 3 человека. Учеников было 60 человек. Обучались они с первого по четвертый класс. Весной 1930 года в Токаревке организовался колхоз «Первое мая». В него вошли крестьяне и из соседнего села Сергиополь. Первым председателем колхоза был избран Прищепа, председателем сельсовета тогда работал Кузьма Жиленко.

Сохранился состав избирательной комиссии по выборам в 1930 году в Токаревский сельский Совет. Это Петр Гладченко (1909 г.р.), член ВЛКСМ Николай Романенко (1910 г.р.), Елисей Скоромный (1901 г.р.), Василий Белопуцкий (1912 г.р.), Иван Туренко (1898 г.р.), Нина Семенова (1906 г.р.).

С 28 мая 1931 года Токаревка является районным центром Тельманского района. С этого времени начинается культурно-экономическое развитие села. Здесь открываются почтово-телеграфное отделение, врачебный пункт, школа первой ступени, клуб с кино-передвижкой, красный уголок. На казахском языке выходила районная газета «Колхоз даласы», на русском языке печаталась газета «Знамя труда».

На первое января 1932 года в районе было создано 65 колхозов. 23 марта 1932 года газета «Карагандинская коммуна» писала:

Тельманский район, показавший подлинно большевистские темпы в подготовке к весеннему севу и оказавший помощь Акмолинскому району семенами в количестве 5000 пудов, премируется промтоварами на 25 тыс. руб., кожтоварами - на 5 тыс. руб., мылом - на 1,5 тыс. руб., сапогами - на 1,3 тыс. руб., мылом туалетным - на 750 руб., ботинками - на 6 тыс. руб., платками - на 3 тыс. руб., мануфактурой - на 1,3 тыс. руб., одеждой - на 3 тыс. руб.

Знаменательная дата - сентябрь 1934 года. Район посетил известный деятель Коммунистической партии и Советского госу-

дарства С.М.Киров. Он ознакомился с работой колхозов, приспал в дар механизаторам Токаревской МТС токарный станок.

Вечером 15 апреля 1935 года в Токаревку прибыл секретарь Карагандинского обкома КПСС М.К. Аммосов, совершающий поездку по колхозам в окрестностях Караганды.

В предвоенные годы большие успехи были достигнуты в колхозном движении. Только в 1939 году на Всесоюзной сельскохозяйственной выставке побывало 70 посланцев района. В мае 1940 года на выставку выехали Кали Нурбеков из колхоза «Арбайтер», Михаил Бруславский - «Красный Октябрь», Ефим Сухарнок - «Красный пахарь», Андрей Кнауб - им.К.Либкнехта. Тельманцы заиграли 87893 гектара, соорудили 42 плотины. 24 колхоза района достигли всеобщей грамотности. В области здравоохранения работали 50 медицинских учреждений.

Когда началась Великая Отечественная война, над страной нахлынула смертельная опасность. Жители Токаревки, как и весь советский народ, встали на защиту Родины. 23 июня 1941 года на митинге в поселке Степан Иосифович Булак заявил:

Два моих сына находятся сейчас в Красной Армии. Они участвовали в освобождении братских народов Западной Украины и сражались на финском фронте. И сейчас также будут храбро сражаться.

Младшие мои сыновья, 19- летние Виктор и Захарий, готовы хоть сейчас пойти на фронт защищать свою Родину.

Я прошу правительство призвать моих сыновей в ряды Красной Армии, а вместе с ними и меня. У меня еще хватит силы громить зарвавшихся фашистов.

В могучую демонстрацию единства воли советского народа вылилось в годы войны патриотическое движение против фашизма. На народные деньги были построены колонны танков, эскадрильи самолетов, дивизионы артиллерии. В фонд обороны вносили зерно, масло, молоко; мясо, сало, овощи. Собирали и отправляли теплую одежду, подарки воинам Красной Армии. Колхозникам освобожденных районов помогали зерном и скотом. Ничего не жалели токаревцы вместе со всем народом для победы. Подробности собраны мной воедино в пяти номерах газеты «Рассвет».⁴ Постарался и детально создать летопись Токаревской МТС. Здесь же приведу письмо механизатора Варвары Харитоновны Кравчук-Иваниди, 1924 г.р. Она прислала мне его из Астаховки весной 1988 года.

«В колхозе «Красный Октябрь» я стала работать с 1938 года. Трудилась на сенокосе, и на току. Началась война и меня послали на курсы механизаторов в село Котырколь Кокчетавской области. Вернулась, а меня хотели назначить участковым механиком. Но я попросилась на трактор, чтобы освоить его детально. Бригадиром был тогда Пасюнин. Он меня понял и сказал: «Бери трактор». Пахали, сеяли, убирали хлеб на полях колхозов имени Калинина (село Покорное) и «Красном Октябре» (село Астаховка). Тяжело было, ох, как тяжело..Не спали трое – четверо суток. Я, как бригадир, а сама то на тракторе, то на комбайне, то вызовут в МТС. «Кравчук, надо один трактор на фронт отправить». Беру ключи и за работу. Весь двигатель перебирала одна и казалось, что это легко.

Все лето проводили в поле, а зимой ремонт. Жили в общежитии. По совести жили и работали. Мы с девчачатами по итогам 1943 года завоевали второе место в республике. Наградили Почетной грамотой ВЛКСМ. Вручила ее на слете молодых стахановцев в Караганде секретарь обкома комсомола Нина Дроздецкая. Еще одну грамоту привезли прямо в бригаду...Всего я на тракторах и комбайнах проработала 15 лет и еще пятерых детей воспитала».

В знаменитой женской тракторной бригаде еще трудились Наталья Домашенко, сестры Мария и Варвара Супруненко, Клавдия Софонова, Мария Бруславская.⁵

Указом Президиума Верховного Совета Казахской ССР от 17 июня 1946 года Токаревке были предоставлены права рабочего поселка. Из Темиртау подведена высоковольтная линия электропередачи. Сооружены мощный радиоузел, насосная станция, построен кирпичный завод. Токаревка стала важным организующим сельскохозяйственным центром пригородных совхозов.

Поселок занимает площадь в 130 гектаров. На его территории находятся райавтодор, пассажирская автоколонна № 4, автоколонна № 3 автотранспортного предприятия, РАПО, узел связи, филиал производственно-полиграфического объединения «Офсет», комбинат коммунальных предприятий, комбинат бытового обслуживания. Из лечебных учреждений имеется больница, аптека, санэпидстанция. Здесь работает средняя школа, два детских сада.

В 1997 году Токаревка вошла в состав Бухар-Жырауского района. В 2002 году переименована в п.Г.Мустафин. Население 4 тыс. человек (2009).

Ю.ПОПОВ,
краевед
г.Санкт-Петербург (Россия)

¹ Акмолинские областные ведомости. 1909, 4 марта.

² Торгово – промышленный путеводитель и адрес – календарь Акмолинской области. Омск, 1911, с.534.

³ Новая степь. 1930, 5 января.

⁴ Попов Ю.Г. Страницы огненных лет.//Рассвет, 1985, 30 марта, 2, 4, 9 и 11 апреля.

⁵ Попов Ю.Г. Токаревская МТС. // Рассвет, 1988, 5 апреля.

«Мектепке жол» акциясы аясында

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің бастамасымен және Қазақстан Республикасы Ішкі істер Министрлігінің нұсқауымен республика аумағында 1-ші тамыздан бастап 30 шын қыркүйекке дейін «Мектепке жол» акциясы жүргіп жатыр.

Бұл қырымдылық шарасының мактапты - аз қамтылған жөнде көп балалы отбасылар, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығының қалған балалар ішінен оқушыларға жаңа оқу жылына дайындық кезеңіне көмек көрсету және әлеуметтік себептер бойынша балалардың мектепке бармауының алдын алу болып табылады.

Балаларға жаңа оқу жылы қарсаңында базарлықтарын тарты етіп, шынайы қуаныш сыйлау таза ниеттен туған ігі істік бастамасы. Бұқар жырау ауданының ішкі істер басқармасының барша қызметкерлері бірден осы қайрымдылық акциясын бір ауыздан қолдап, әрбір қызметкер шамасы келгенше қаржылай көмек көрсетті. Жиналған қаржыға төрт отбасының балаларын мектепке толықтай дайындалап, оларды жаңа оқу жылында қажетті көрек-жараптармен, мектеп құралдары, спорт күймдері, аяқ күйммен қамтамасыз етті.

- Біз балалармызды мектепке қажет заттармен қамтамасыз еті алмаған болар едік. Сондықтан, осында шараларды үйімдестеріп, көмек көрсеткен полиция қызметкерлерінен шекіз алғысымызды білдіріміз келеді, - деді көмек алған балалардың бірінің анасы.

- Ата-аналарының қолын қаржы тапшылығы байлап отырған балаларға қамқорлық көрсетуді біздің қызметкерлеріміз өздерінің парызына балай отырып, ешқысының үйімдестеріп көліп, Ересектердің ескелен үрпаққа қамқорлығы – бұл біздің ортақ мәселе міз. Болашақта олар кім болса да – дәрігер, қырылышты, педагог не полиция қызметкері болсын, тәуелсіз еліміздің тұғыры биік азаматтары болып өссін, балалардың жарың жүздерін көрү біз үшін шынайы алғыс, – дейді полиция майоры Виктория Николаева Канина.

Осындағы акциялар балаларды қайрымды болуға үйретіп, полиция қызметкерлерінен деген сенім деңгейін арттырады деуге болады.

Галима ҚАЗАЛИЕВА,
Бұқар жырау ауданының
ІІБ МТАТ жетекші маманы

Білім-ғылым-инновация - заман талабы

Мектеп - алтын үа. Мектеп - әрбір баланың жүргегіне мәңгілік жазылып қалатын қасиетті есім. Ең алғашқы ұстаз - ол баланың өмір бойғы бағдаршамы. Мектеп әрбір түлектің бауырын, қарындасын, інісін тапсырып кететін жылы мекені. Жылдан жылға балаларға берілетін білім реформалары жаңартылууда. Оның қайсысы пайдалы, қайсысы кемшилігі көп, оны талдау қоғамның құзырында. Экономикалық дағдарыс кезеңінде өмір сүріп отырған таңда білім мен тәрбие негізін беру мектептерде қалай жүзеге асырылып жатыр, жас жеткіншек білім соқпағымен қайда беттеуде, оларды кім, қандай бағытта жетелеуде - күрмеуі көп сан мәселе бір арнаға тоғысып, үлкен тәрбиелік мәні бар шараға айналды.

№1 қазақ тірек мектебінің акті залының төрінен мектеп директоры Б.Тургумбаева, қемелеттік жасқа толмаған балалармен жұмыс жасау инспекторы В.Канина, Бұқар жырау аудандық білім белгімінің маманы Айгерім Саян орын алды. Ата-аналар мен ұстаздардың басы қосылған республикалық конференциясы ашық деп жарияланып, онда Айгерім Саян мен мектеп басшысы сөз алды.

- Баланың басты ұстазы - атаана екені белгілі. Балаға дұрыс бағыт беру, оны дұрыс жолға салу - ата-ананың міндеті. Бұгінгі конференциядан алатындарыңыз көп болатынына сенімдімін, - деп жынды бастады Айгерім Саян.

- Құрметті ата-аналар, ұстаздар! Баршындыз отбасы күнімен құттықтаймын. Бұғын сіздер "ХХ ғасырдағы қазақстандық ата-ана - өз баланға үлгі бол" конференциясына қатысып отырысадар, - деген болатын Б.Тургумбаева.

Отан игілігіне бағытталатын дербес шешімдер қабылдай алатын азаматтар тәрбиелеп отырған мектептің жүргі ауыр. Осы процесте білім шаңырағына көмек қолын ұсынатын - ата-ана. Бір сыныпта білімге құштар бала да, окуға құлышы жок бала да болады. Ата-анасының еркесі, махаббатпен сұарылып өскен бала да, тағдыр тәлкеғіне ұшыраған, мейірімге, жылы сезге зәре бала да болады. Осында балалардың басын бір арнаға тоғыстырып, білім нәрін себетін ұстаз бала-

ның бәріне бірдей болып, ешбірін белектемей, ез жұмысын сапалы атқаруы керек. Оған қоса жоғарыдан қарайтын білім беру орындарының талабы ете көп. Міне, осы тұрғыдан алып қарғаңда мектепке ата-ананың көмегі, ұстазға білімін жетілдіріп, заман ағымынан қалып қоймаяу ете қажет.

Өзінің ұясында зорлық пен зомбылық, мейірімсіздік көрген бала өзіндегі тағдыр тәлкеғіне

ұлы ғулама Әл-Фараби. Әр баланың жүргегіне жол тапсам деген ұстаздың осындағы балаларға мейірімі төгіліп жатса, ондай балалар деструктивті ағымдарды таратушы жандардан қашық жүрері анық.

Мектеп психология Шынар Мұқышева жиналғандармен үлкен жұмыс жүргізді деуге болады.

Жадыраған жаз айы мектеп оқушыларына үлкен қуаныш

ұшыраған балалармен тез арада байланысқа, қарым-қатынасқа түсіп, окуды керек қылмақсына, алыстарадағы қантөгіс болып жатқан мемлекеттерден табылmasына кім кепіл?!

"Тәрбиеңіз берілген білім - адамзаттың қас жауы" деген

әкеледі. Сүға шомылу, күнге қыздырыну, ата-аналарымен саяхатқа шығу баланың ағзасына жағымды эмоциялар сыйлайды. Үш айға созылатын каникул зыр ете қалады, балалардың мектепке барытын уақыты да жетеді. Осы бір бой

үйретуді қажет ететін аралықта ата-ананың орны ерекше. Әсіреке бірінші салып балалары үшін оқудың басталу кезеңі ауыр тиеді. Осы арада баланың ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету міндеті де түр.

шықпайды деген сөздерді ешқашан айтпау қажеттігін, керісінше, әрбір баланың мүмкіншілігі өте көп екенін, одан дәрігер де, қоғам қайраткері де, ғалым да, ұшқыш та шығатынын, тек оларды арқасынан

Жас бала - бар әлемге пәк жүргімен, періште көңілімен қарайды. Адамдардың барлығына сенгіш. Баланы түрлі жамандықтардан, қара ниетті адамдардан корғау да ата-ана мен ұстаздың міндеті. Баланы түсінуге көмектесу, мұғалімнің беделін түсірмеу, ересектердің мектеп еміріне қатысуы, қызу арапасуы баланы қуанышқа, абыройға бөлесе, мектеп үшінде үлкен мәртебе болып табылатыны сезізді.

- Сіздер балаларыңызды бөлектейсіздер ме, мен ең кішкентайымды жақсы көремін, ейткені ол ең тәттісі деп, - деген сұрақ қойған Шынар Сейдуәлиқзызы өз сұрағына өзі жауап берді, ешқашан белектеуге болмайды деп.

Ата-аналар қауымы да конференцияға белсene қатысып, қойылған сұрақтардың бәріне жауп берді. Сахна төріндегі экраннан кезек-кезегімен ата-аналар назарына слайдтар ұсынылып, атқан таңда балалардың қандай қауіптерден қорғау керек, ондай жағдайлар орын алған кезде оларға көмек қолын ұсынатын кім, баланы үріп-соғып, сенен ештене де

қағып, демеп, талаптандыру қажеттігі айтылды.

Болмасан да үқсанап бак, Бір ғалымды көрсөніз. Ондай болмақ қайда деп, Айтпа ғылым сүйсөніз. Сізге ғылым кім берер, Жанбай жатып сөнсөніз? Дүние де өзі, мал да өзі, ғылымға көніл берсөніз, демей ме Абай атамыз да.

"Беталысы қунде әзгерген алмагайып дүниеде адамзат үшін ешқашен әзгермеген, әзгермейтін темірқазықтар бар. Ол - білім, ол - еңбек! Ел болашағының баянды болмағы бастағы білім мен қол енбегіне байланысты" - деген болатын өз сезінде Президенттің Н.Назарбаев. Сондықтан, жастарымыздың алдына қойылған басты талап - ол білім мен еңбекқорлық. Осы еki қасиет бойларынада бүршік жарса, олардың алдында алынбас қамал жоқ.

Қ.АХМЕТОВА

Д.Торжановтың суреттегінде: Ш.Мұқышева парасшалар таратуда; Б.Тургумбаева баяндама оқысөтінде.

Абайлаңыз, балалар!

«Бала - бауыр еті» дейміз. Олардың дендерінің саулығы мен есенамандығы ортақ тілегіміз. Осынау мақсатта жаңа оқу жылының басталуымен 1-10 қыркүйек аралығында дәстүрлі «Абайлаңыз, балалар!» атты республикалық жедел-профилактикалық ішшарасы үйымдастырылды.

Аудандық білім беру бөлімі, аурухана және ішкі істер басқармасы бірлесе отырып үйымдастырыған іс-шаралар легі Ботакара кентіндегі көс мектептің оқушыларын, автокөлік жүргізушилерін қамтыйды.

Қыркүйектің 6-сы күні республикалық трасса бойында №1 қазақ тірек мектебінің жас жол инспекторлары автокөлік жүргізушилерін үнпаратар үlestіріп, жолда жүргөрекеле-ріне қатысты ақпараттар таратты.

- Жаңа оқу жылының басталуымен оқушылардың жолдан ету қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында үйымдастырылған республикалық іс-шараларына барынша көп оқушыларды, автокөлік жүргізушилерін қамтұға тырыстық. Оларға көрнекі материалдар таратып, үнемі абай-

булаға шақырып, насиҳат жасадық, - деп, шараның мәні мен

мақсатын түсіндірді аудандық білім беру бөлімінің маманы

Әсем Кошкинбаева.

Сонымен қатар, республикалық шара аясында қыркүйектің 4-і күні Ю.Гагарин атындағы орта мектебінде жол-патруль полиция белімінің полиция сержанты А.Төлеуов, А.Әділқасым, ювеналды полиция белімінің аға инспекторы полиция майоры В.Канина, аудандық білім беру бөлімінің әдіскеіри Ә.Кошкинбаева оқу-

шылармен кездесу үйымдастырып, жолда жүргөрекеле-рін қауіпсіздік шараларын қамтамасыз ету тақырыбында дәріс өткізді. Дәріс барысында қауіпсіздік ережелері қамтывылғып, оқушылар өздерін қызықтырыған сауалдарын қойды.

Н.ӘБІКЕЕВА

Д.Торжановтың суреттегінде: жас жол инспекторлары үнпаратар таратуда.

Ардагерлер кеңесі - атқарылған жұмыс пен нәтиже

(Жалғасы. Басы 1-ші бетте).

Сонымен қатар, ардагерлер үйімінің қоластында ешқандай қаржылай қордың болмауына байланысты, үнемі өзге мекемелердің, қалталы азаматтардың қолдауына мұқтаж екендігіне тоқталған Т.Арбабаев атаулы салада қайрымдылық танытып, қарияларға қамқорлық танытудан бас тартпайтын барша жеке кесіпкер азаматтарға, ауданымыздың белімдері мен мекемелеріне алғыс білдірді.

Тұтас бір жүйенің жалғасы, ортақ қызыметті атқарып отырған бастаушы ардагерлер үйімдарының тәрағалары да Т.Арбабаевтың сөзіне қосылатындықтарын жеткізді. Пленум барысында Центральның, Гагарин, Белағаш, Шешенқара, Қекпекті, Доскей, Тұзды ауылдары мен округтерінің тәрағалары Н.Шишина, С.Абішева, С.Бұлыбина, Қ.Кокиев, Л.Колчина, И.Алдабекова, Қ.Жетекенбаев атқарылған жұмыс барысына есеп берді.

Олар елдімекендерде зейнеткерлер қауымының қатысуымен, бастаушы үйімінің үйімдастыруымен өткізілген мерекелік, тәрбиелік мәні бар іс-шаралармен таныстырып, ардагерлерді ардақтау және құрмет көрсету мақсатындағы кездесулер легімен таныстырыды.

29 бастаушы үйімінің барлығы бірдей табысты, белсенді жұмыс істемейтін ақырат. Соған қарамастан, зейнетке шықса да, тегін, езінің азаматтық ұстанымының негізінде көпшілікке қызмет

көрсетуді үзбей келе жатқан қариялардың еңбегі мақтауға тұрарлық. Т.Арбабаев атап өткендегі, табысты жұмыс жасал жатқан С.Қауленов, М.Сыздыков, С.Браун, В.Молчанова, Н.Андеева, Қ.Абылгазин, Ж.Доссов, С.Торжан, С.Бұлыбина, Л.Колчина, Б.Абсатов, И.Алдабекова, Қ.Каримов, М.Дәрменбай және тағы басқа азаматтардың еңбегі құрмет пен мақтауға лайық. Соған қарамастан, олардың тиісті жұмыстарын атқарулағына қажетті жағдайдың жоқтыры да ішті ашытты. Нақты айтаңын болсақ, ауданымыздың бірқатар ауылдарында клубтың болмауынан ардагерлердің бас қосатын орындары жоқ. Олар ішшараларын мектепте, кітапхананың шағын залында өткізуге мәжбур.

Аудандық ардагерлер кеңесінің тәрағасы баса назар аударған мәселенің тағы бірі – кезінде ел үшін еңбек еткен азаматтардың есімі ұмыт қалмай, тиісті құрмет көрсетілісе деген тілек болды.

- Ең қорыныштысы өлім емес, мәнгілікке ұмыт болу. Сол себепті ауылдарынан шыққан еңбек, тыл, соғыс ардагерлерінің ұмыт қалмай үшін тиісті албомдар дайындал, жерленген орындарына ескерткіш орнатсаныздар, - деді Т.Арбабаев.

Ардагерлер үйімдарының тәрағалары айтылған мәселелердің аз уақытта шешімін табатынана да сенім білдіріп жатты. Атқарылған жұмыс легін қорытындылаган пленум қатысуышыларына жас үрпақтың патриоттық, рухани бағытта қалыптасуы үшін атаулы салада өткізілтін іс-шаралар легін үзбей тапсырылды. Сонымен қатар, ардагер, зейнеткер тұлғалардың еңбегі мен бейнетін жас буынға үлгі ететін БАҚ беттерінде материалдар үзбей шығарып отыру да сөз болды.

- Өздерінізге белгілі алдағы уақытта ортақ мерекеміз – қариялар күні келе жатыр. Атаулы мереке бір күннің еншісіндеға емес, қарияларға әлеуметтік тұргыда қолдау көрсететін тұтас айлық түрінде өтсе, - деді пленум қорытындысында Т.Арбабаев.

Н.ӘБІКЕЕВА

Д.Торжановтың суреттерінде: президиумде Т.Арбабаев, А.Жексенбаева; пленумге қатысуышылар.

Жас суретшілер көрмесі

Қыркүйек айының он бірі күні Қарағанды облыстық бейнелеу өнерінің мұражайында жас суретшілер көрмесінің ашылу салтанаты өтті. Екі жылда бір рет өткізілтін көрмеге 28-ге марта жас таланттардың жұмыстары таңдалып алынған. Соның ішінде өңіріміздің балалар өнер мектебінің бейнелеу өнер салыныбының үстазы Амантай Ақишев тұған жерге, көмекей әулиеміз Бұқар жырау өмірбаянына, қазақтың үлттық өнерінен сыр шерткен мүсін композицияларын ұсынды.

Қарағанды қаласы Суретшілер Одагының үйімдастырылымен өткен көрмеге алдың ала тапсырылған жұмыстар ішінен іріктеліп алынған әр туынды өз алдына жеке дараланып, жандуниемізге қуаныш сыйлады. Жас таланттардың өз жұмысы арқылы жеткізісі келген көңіл-күйі сурет, мүсін арқылы мұражай қабыргаларын жандандыра түскендей. Қанық түстер, ерекше толғаныстыры, есерлі бейнелер арқылы бізге жеткен суретшілер әлемінің тылымын күштері көрмермендердің әрқайсының таңданылдыры. Бірі тұган жердің тарихын, үлттық құндылықтарды, жаңына жақын бейнелерді, табиғатты, өзін қоршаған айналаны суреттегі жас таланттардың баршасы өз туындыларын жарық түстери мен әрлекен екен. Бұл біз күнде көретін дүниелерді суретшінің көзімен, ішкі жан-дүниесімен бейнелегенде мүлде басқа есер беретіндігін анфарти.

Әр таланттың еңбегіне суретшілер қауымының аға буын екілдері өз бағаларын берді. Суретшілер Одагының тәрағасы Айдархан Қалмаханов өз сезінде жас буын ішінен өнерінен дараланып жүрген суретшілеріміздің халықта танытуға қолдауын беріп жүрген бейнелеу өнері мұражайы ұжымына өз алғысын білдіріп, көрмеге өз туындысын ұсынЫп отырған әр таланттың төккен тери мен еңбегінен туындаған есерлі дүниелердің әрқайсысы өз алдына ерекше екендігін атап өтті.

«Бағаналы орда, басты орда», «Нарбота мен Цецен -

жамбы ату», «Шексіздік ортеке» атты туындыларын ұсынған А.Ақишев көрмеге келген көрмермендерге өз жұмысының мән-мағынасын, әр іірімінің қандай мәнге ие екендігін таныстырып өтті.

- Биылғы жыл Бұқар жырау Қалқаманұлының 350 жылдыры ретінде жыл соңына дейін ата-

ғажайып әлемге саяхатқа жетелеп кетуде,- дейді Е.Теміргалиев.

Көрмерменді ерекше таңданыска бөлеген Е.Кондратьеваның «Көлөнке формасы» атты көрмесі мен жанды өзен мұражай ішін өнер құшагында тербелткендей. Тағы бір айта кететіні - жас таланттардың озық жұмыстарын тамашалаймын деушілер болса, көрме қыркүйек айының 19-на дейін жалғасады.

Б.ЖАКЕШОВА

Фестиваль здоровья-2018 Спорту все возрасты покорны!

С целью единства физического и духовного воспитания, развития быстроты реакции, выносливости, гибкости, воспитания чувства дружбы, коллективизма, 8 сентября в Белагашской средней школе прошел «Фестиваль здоровья-2018».

Мероприятие проходило в два потока - среди учащихся начальных классов и среднего старшего звена, которые бросили клич учителям и работникам школы.

Торжественная линейка началась с теплых поздравлений и пожеланий. Девочки 6-11 классов был подготовлен яркий, зажигательный флешмоб. Затем все участники фестиваля выполнили ритмическую гимнастику. После чего команда «Сила» из числа учеников и

«Ум» - команда учителей и работников школы схлестнулись в «поединке».

Первое задание было на быстроту и выносливость «Бег со скакалкой», где все участники справились на «отлично».

Много смеха вызвал конкурс «Бег со скакалкой» вдвоем на трех ногах». А «Эстафетная гонка» и игра на равновесие «Петушиный бой» вызвали бурю эмоций, веселья и смеха как у участников, так и у болельщиков команд. Учителям и

работникам школы пришлось вспомнить школьные годы. Ведь, несмотря на возраст некоторых участников, они ни в чем не уступали молодому поколению. Требовалась координация, ловкость и быстрота.

После окончания эстафетных игр среди участников была проведена музыкальная физминутка «Веселый паровозик», в которой с большим удовольствием приняли участие учителя и работники школы, окунувшихся в мир детства и велосипедов.

В программе фестиваля также прошли спортивные игры по волейболу, мини-футболу. Весь день на спортивных площадках царил спортивный дух, чувство соперничества и коллективизма.

Спорт – это борьба с соперниками. И, несмотря на это, «Фестиваль здоровья» закончился дружескими рукопожатиями.

Мероприятие доставило массу удовольствия взрослым и детям.

Занимайтесь спортом смо-лоду!

М.САЙДАЛИНА,
учитель
физической культуры
Белагашской СШ

Қоғам айнасы

**Қарияның батасын алып, құрметтеуді жа-
стай санамызга сіңіріп өскен халықтыз. Бұ-
гінде елдімекендерде құрылған ардагерлер
кеңесі көрі кеткен көш болса, бетін бері қа-
ратып, ақыл-кеңес айтатын, жас үрпақтың
тәлім-тәрбиесіне ат салысатын бірден-біr
үйім.**

Республикалық, облыстық, аудандық және ауылдық деңгейде буын-буынмен құрылған ардагерлер кеңесі қариялардың бас қосып, пікір алmasатын орны. Ұйым қызыметінің негізгі мақсаты - тарихи-мәдени мұраны сақтауға және дамытуға жердемдесу, ішкі саяси тұрактылықты, ұлтаралық және коғессияралық көлісімді нығайту, үрпақтар сабактастығын жүзеге асыру болып табылады.

Қазіргі таңда осынау міндеттерді тіkelей жүзеге асырып отырған аудандық ардагерлер кеңесінің бір тармағы - Ро-

стовка ауылдық округінің ардагерлер кеңесі.

Ростовка округінің қарасты үш елдімекенде 344 зейнеткер тұрады. Олардың отыз тоғызы тыл ардагерлері болса, екеуі жалғызбасты азаматтар. Қариялардың қамын ойлап, жастағра үлті көрсетуді мақсат тұтқан ауылдық округтің ардагерлер кеңесінде егде тартса да, қоғамдық жұмысқа белсene қатысатын 5 азамат жұмыс жасайды. Олар - тәрага Жамантай Досов, хатшы Надежда Криворучко, Галина Егупова, Болат Әбішев, Валентина Демьянова өз жұмыстарын округ әкімі аппаратымен

бірлесе атқарып, ауыл өміріне қатысты түрлі жынын-кездесулерде көпшіліктің пікірін білдіріп келеді.

Ардагерлер кеңесі жұмыстың бір формасы ретінде үрпақтар сабактастығының маңыздылығын түсіндіре отырып, өскеңен үрпаққа, олардың өмірлік жолдарына дұрыс бағыт-бағдар беруді көздейді. Олар апта сайын Ростовка ауылдық клубының ғимаратында арнайы кездесіп, шахмат, дойбы сияқты ойындарды ойнап, пікір алмасады.

Ардагерлер кеңесі ең алдымен қариялардың мұн-мұқтажын жеткізетін, соған атқарушы биліктің назарын аударытын үйім деп қарастыратын болсақ, кеңестің мұрындық болуымен 2017 жылы Г.Тебаева есімді жалғызбасты зейнеткере қысқа отын қамдауга, В.Степановага аудан орталығы Ботақара көнтіне барып, құжаттарын реттеуге арнайы көлік ұсынылып,

көмек көрсетілді.

- Округімізде жалғызбасты азаматтар аз. Олардың барлығы округ әкімі аппаратының назарында. Қыс уақытында оларға көмектесу үшін мектеп окушылардың бекітілген. Жыл сайын қарттар күніне орай 70 жастаң асқан барлық азаматтар мен азаматшаларға сыйлықтар жасалып, назар аударылып келеді, - дейді ардагерлер кеңесінің терағасы Ж.Досов.

Наурыз, Жеңіс күні сияқты түрлі мейрамдарда мектептер, клубтар, кітапханалар кездесулер үйімдістарып, қарттар өткен күннің естеліктерінен беліссі, окушылар ез сауалдарын қоюға мүмкіндік алады. Соның бірі - шілде айында тойланған елордамыз Астананың 20-жылдық мерейтойна орай әкім аппаратымен бірлесе отырып, мерекелік концерт үйімдістірді. Ауыл өміріндегі түрлі іс-шараларға белсенді ат салыстарын кеңес мүшелеңір жас буын

мен өз қатарластарының құрметіне ие.

- Біз әрқашанда қоғам өмірінің бел ортасында жүруіміз қажет. Кешегі мен бүгінгіні сабактастыратын ага буын ретінде біздің мойнымызда үлкен жауапкершілік жатыр. Біз үлтіміздың озық дәстүрлері мен құндылықтарын насиҳаттап, жас буынның жаһандану дәүірінде өзіндік келбетін жогалтып алмауына жауаптымыз, - дейді Ж.Досов.

Қартайдым деп қол сілтемей, ауылдың қоғамдық өміріне белсene қатысып, өз қатарластарының қажеттіліктері жөннінегі келелі мәселелерді көтеретін ардагерлер кеңесі еліміз үшін манызды үйім. Оның сөзімен жергілікті жердегі атқарушы билік үнемі санаып, өз көмектерін ұсынып келеді.

Ал, қоғамның қартайған жандарға қамқорлық танытып, жас үрпаққа үлгі-өнеге көрсетуі оның ізгілігінің көрінісі.

Н.ӘБІКЕЕВА

Сохранить национальный код

(Окончание. Начало в предыдущем номере)

Президент Н.А.Назарбаев отмечает, что «у нас, казахстанцев, есть единные политические ценности. И задача состоит в том, чтобы эти ценности стали главными, доминирующими в гражданском сознании народа Казахстана». Развивая эту мысль, Президент акцентирует внимание на важности формирования у казахстанцев «идентификации своей гражданской политической судьбы с государством Казахстан».

Но народ – это не просто население, сумма граждан государства. Народом можно считать ту консолидированную общность, которая объединена единой гражданская культурой, системой ценностей, наследием предшественников, чувством общей судьбы и перспективы, специфической психологией и самобытным характером. Эффективным ресурсом укрепления такой общности, по нашему мнению, является актуализация в опыте повседневности следующих ценностей.

Во-первых, ценностей, скрепленных коллективной памятью о наиболее значимых событиях в жизни социума. Они представляют собой своеобразные «всплески» социальной энергии. Эти ценности знаменуют наиболее важные, крутые и судьбоносные повороты в истории народа и государства.

Во-вторых, ценностей, сформировавшихся в результате коллективного опыта, значительного по массированности воздействия и продолжительного по протяженности формирования. Это ценности, передающиеся от поколения к поколению, и, таким образом, поддерживающие «связь времен» и поколений.

В-третьих, ценностей, возникших вследствие чувства единства общей судьбы. Это чувство общности формируется на протяжении значительного исторического времени и произрастает из общей коллективной памяти, единого опыта и общих целей.

Эти ценности предотвращают распад общественной памяти, то есть той коллективной памяти, которая позволяет интерпретировать прошлое нации, формировать оптимальное настоящее и моделировать желаемое будущее.

Таким образом, актуализируется специфическая форма общественного сознания и поведения граждан, охватывающая их знания, представления, понимание и отношение к историческому прошлому, их взаимосвязи с реалиями современной жизни и их возможному продолжению в будущем. Стало очевидно, что без глубокого и заинтересованного осмысливания сложной истории своей страны, происходящих и разворачивающихся в ней экономических, социальных, политических, духовных перемен мы не только не учтываем, игнорируем, теряем прошлое, но и лишиемся перспективы - будущего. Причем интерес к отечественной истории – это не только поиск духовной опоры в прошлом, но и стремление вплести в «живую ткань» современности интерпретирующее суждение прошлого, осмыслить позитивный опыт предшествующих поколений. В этом актуальном для любого, а тем более, для современного общества, ракурсе историческая память превращается в политическую стратегию и технологию.

Время актуализирует новые формы и механизмы формирования и укрепления исторической памяти. Например - широко востребованный канал приобщения казахстанцев к своему историческому и культурному наследию – виртуальный.

Принимая во внимание, что Интернет стал для многих представителей младшего поколения главным «окном в культуру», созданы многочисленные электронные сайты, популяризирующие культурное наследие Казахстана. Вебсайт ЮНЕСКО HeritageNet Kazakhstan включает разнообразные разделы: «Письменное наследие», «Устное народное творчество», «Традиционная музыка», «Народные праздники и игры», «Народные знания и медицина» и др. Богатейший материал представлен в электронной библиотеке Ассамблеи народа Казахстана «Наследие народов Казахстана», в сайтах «Культурно-историческое наследие Казахстана», «Культурное наследие» и др.

Историческая память активна и пластична. Знание и уважение истории страны не означает механического повторения и воспроизведения прошлого. Это процесс сложный, отра-

жающий неоднозначность и противоречивость социальных отношений, изменение политического контекста, трансформацию ценностных координат общества, влияние субъективных «прочтений» прошлого. Историческая память избирательна. Она делает акцент на отдельных исторических событиях, представляющих особую важность для социума, и в то же время может игнорировать другие факты и события. Избирательность исторической памяти определяется прежде всего значимостью исторического знания и опыта для современности, а также их возможного продуктивного влияния на будущее социума. Историческая память характеризуется способностью сохранять в общественном сознании ключевые исторические события прошлого, но при этом интерпретируя их в разнообразных мировоззренческих формах восприятия. При этом зачастую происходит преувеличение или, напротив, преуменьшение отдельных моментов исторического прошлого. Поэтому историческая память не является прямым и системным отражением прошлого. Она скорее выражает косвенное восприятие и такую же оценку прошлых событий.

Историческая память, и это особенно остро проявляется в практике современных обществ, нередко становится сферой идеологического противостояния, политических конфликтов, драматических коллизий. Возможна мемориализация негативных элементов исторического наследия. Переоценка прошлого, попытки «переписывания истории», занижение или, напротив, преувеличение исторических действий предков не только искашают историческую память, но и деформируют преемственность и непрерывность в развитии социума. Кроме того, они свидетельствуют о глубоких политических и ценностных расколах внутри общества. Историческая память превращается в инструмент текущей политики, ангажируются различными политическими движениями. Искусственно созданные модели интерпретации прошлого, искашающие историческую память и соответственно историческое сознание. Они характеризуются

ярко выраженным этноцентризмом, агрессивной эмоциональной окрашенностью. В случае если они будут поддержаны массовым сознанием, есть реальная опасность отката общества к архаике. Между прошлым и будущим существует неразрывная связь. Эта связь актуализируется в настоящем. Однако всегда существует опасность недостаточного понимания этой связи, неполного осознания сложной и противоречивой их взаимозависимости.

В этой связи обращает на себя внимание еще один немаловажный аспект проблемы. Чрезвычайно значимым представляется, на наш взгляд, психологический климат социума, а также то, в каком ценностно-эмоциональном ключе в обществе будет интерпретироваться его прошлое. Молодое демократическое государство нуждается в мемориализации прошлого, каким трудным и болезненным оно ни было. Это неизбежный и необходимый этап становления новой гражданской идентичности. Мемориализация является важной составляющей гражданского общества и формирования новой идентичности. Этот процесс может вступить в конфликт с уже существующими и сформированными десятилетиями и столетиями общественного развития историческими представлениями и специфическими субкультурами. Такая мемориализация может препятствовать полноценному участию в этом процессе некоторых социальных групп. Например, люди преклонного возраста не хотят или с трудом воспринимают новейшие трактовки истории.

Каналы формирования исторической памяти многообразны – семья, система образования, средства массовой информации, художественная литература, телевидение, Интернет и т.д. На восприятие исторического прошлого оказывают

влияние официальные, полуофициальные, литературные и мн.др. трактовки событий и фактов вплоть до быденных и бытовых их оценок. В них присутствуют причудливое переплетение рационального и эмоционального восприятия, научных трактовок, субъективных мнений и пристрастных подходов. При этом многие из них постоянно пересматриваются в соответствии с изменениями, происходящими в политической жизни страны. Поэтому чрезвычайно важно, чтобы историческая информация подавалась не дозировано, а систематически, без излишней эмоциональности и пристрастности. Исторические факты не должны заменяться версиями, предположениями и тем более фальсификациями. Недостаточное, одностороннее историческое знание не только искашает общественную память, но и несет реальную опасность для общества, провоцируя конфликт, раскол, противостояние. Но большую опасность, на наш взгляд, представляют радикальные «новаторские» концепции, которые ставят под сомнение всю выработанную многими поколениями историков систему научного знания. Такие антинаучные презентации, к сожалению, нередки в переходных и в частности постсоветских обществах. Поэтому очевидна актуальность и жизненная необходимость формирования объединяющего казахстанское общество концепта отечественной истории и национальной памяти. Объективное понимание, адекватная интерпретация и уважение к историческому прошлому будет способствовать формированию национальной идентичности и самосознания, сохранению нашего национального кода.

Сауле АЛИМОВА,
доцент
кафедры политологии и
социологии КарГУ им.
Е.А.Букетова

РУХАНИ
ЖАҢҒЫРУ

ЕСЛИ МЫ ХОТИМ БЫТЬ НАЦИЕЙ:
СО СВОИМ НЕПОВТОРИМЫМ МЕСТОМ НА
ГЛОБАЛЬНОЙ КАРТЕ XXI ВЕКА,
НУЖНО, ЧТОБЫ МИР УЗНАЛ НАС
ПО КУЛЬТУРНЫМ ДОСТИЖЕНИЯМ

Н.Назарбаев

Мұса Мырзаның мөрі

Тәуелсіздігіміздің елең-алаңында-ақ үлттына ерен еңбек сінірген небір бұлбұлдарымыз бер дүлдүлдеріміздің есімдері еліне қайтарыла бастады. Солардың бірі – халқымыздың асыл перзенті, патшалық Ресейдің ғалымдарына аты белгілі оқымысты қазақ, полковник, патша әкімшілігінен талай шен алып, шекпен киғен Баянауыл дуанының аға сұлтаны Мұса мырза Шорманұлы.

2006 жылы сол кездегі облыс әкімі Нұрлан Нығматулиннің бастасымен Алматының «Атамұра» корпорациясын баспасынан облыстың өзегерен жаңа аумағы бойынша қазақ тілінде «Қарағанды. Қарағанды облысы» атты әнциклопедияны шығаруға қатысқаным бар. Корпорация редакторы, жерлесіміз Иген Хасенов екеуміз сол кітапты Е.Бекетов атындағы ҚарМУ-дің көп тиражды газеттіңін техникалық базасында және қызметкерлерінің көмегімен не- бәрі үш ай ішінде құрастырып шықканбыз. Мұндай қысқа мерзімде кітап шығаруға алғышарттар бар еди. 1986 жылы облыстың бұрынғы аумағы бойынша орыс тілінде шыққан әнциклопедияның аудармасы толықтырылып, 1990 жылы жарық көрген болатын (мен осы екі басылымды шығаруда да қатысты), ал бұрынғы Жезқазған облысы аумағы бойынша корпорация қызметкерлері 90-жылдардың басында арнайы экспедицияға шығып, материалдар дайындаған екен, бірақ облыс тарап кеткеннен кейін қаржы болмай, кітап шықпай қалады. Міне, осыларды пайдалана отырып жене жаңа заман талабына сай тың мақалалар қосып, томның мазмұнды боялуына, облыстың өткен мен бұгінгі жағдайын әнциклопедиялық тұрғыда жанжақты қамтуға тырыстық. Әсірепе халқымыздың өткен дәуірдегі тарихы, мәдениеті, тұрмыс-тіршілігі туралы деректерге зер салдық.

Мәселен, әнциклопедиялық басылымда тұнғыш рет «Алашорда», «Алаш автономиясы», «Алаш партиясы» деген мақалалар беріл, Алаш қозғалысына қатысқан азаматтардың толық болмаса да тізімін жарияладық. Бұрын белгілі себептермен атын атауга да болмайтын үлғы тұлғаларымыздан Абылай бастаған 17 хан, Ағыбай бастаған 31 батыр, Қаздауысты Қазыбек би бастаған 37 би, шешен, ел басқарған аға сұлтан, бай-бөліс туралы мақалалар енгізіллі. Қашшама қайраткер, жазықсыз жапа шеккендер, ағартушы, дінбасы, ақын-жазуышылардың аттары атапып, өзінін лайықты бағасын алды. Солардың ішінен редакциялық алқаның ұсынуымен Мұса мырза, Шон Едігелұ, Шоң Теллігозыұлы және т.б. сияқты аруақты бабаларымыз жөнінде тірнектеп жинаған деректерді іс қыла алғанымды мақтан етемін.

Мұса мырзаның атына жастайдымын қанықпын. Рулас аға-йыны болғандықтан ба, менің әкем, діни бағыттағы «Зарқұм», «Сал-Сал», «Кербаланың шөліндегі» және т.б. қиссаларды қыстың ұзак кештерінде жатқа жырлайтын, ауыл-аймаққа белгілі қиссалардың Жағда Жанғожин «Мұса мырза былай деп еді», «Мұса мырза былай істеп еді» деп ол кісін аузынан тастамайтын. Халықта жасаған жақсылықтарын жыр қылып айттып отыруши еді жарықтық. Журналист, өлкетанушы болғандықтан

кеібір белгілі адамдар туралы материалдарды қып алып жинап жүрмейін, немесе библиографиялық көрсеткішін жасап қоямын.

Мұса Шормановтың әнциклопедияға енгізу керек болғанда сол деректеріне жүгіндім. Жаңа дәуірде ол кісінің еңбекін тұнғыш рет жарқыратып жазып көрсеткен екіbastuzdary қөлкетанушы, ғалым-экономист Серік Жақсыбаев ағамыз екенін атап ету керек. Ол кісінің орыс тілінде өзіміздің облыстық «Индустримальная Карағанда» газетінде 1990 жылғы 18 қарашада жариялған мақаласы «Мұса Чорманов – царский полковник» деп аталауды

нинге жазған хаттары, Г.Потанин мен Д.Путинцевтің естеліктері, Д.Гейнсітің құнделіктерінен үзінділер берілген. Мұның өзі көзі тірісінде Мұса Шорманұлы орыс зиялышарының арасында зор беделге ие болғанын көрсетеді.

Мұса мырзаның өмірін төрнірек мағлұмат алу мақсатында сол жолы этнограф-тарихшылармен емес, геология-минералогия ғылымдарының докторы Бақыт Біләловпен кездесу қажет деп білдім. Бақыт Дінімұхамедұлын көптен білемін. Политехникалық институттың алғашы күрестарында жалпы геологиядан дәріс алып, минералогия мен петрографияның ғажалтарына

жылғы №2 санында, кейінгісі «Шормановы в свете переписи населения 1897 г. и их потомки в XXI веке» деген тақырыппен «Евразийское сообщество» журналының 2002 жылғы №2 (38) санында жарияланған.

- Менің бұл тақырыппен айналысұма Елбасы Н.Назарбаевтың 1998 жылды «Халық бірлігі мен ұлттық тарих жылы» деп жариялад, сонан байланысты түрлі басылымдарда тарихи жауяланымдар шығып, біздің тұқым туралы кейір деректер бүрмаланғанда. Қолда бар мәліметтерді, екейдің шежіресін пайдаланып, өз бабамыздың өмір тарихын өзім жазуыма тұра келді. Кеңес әкіметі тұсында Шормановтардың ірі шонжар тұқымының өкілі деп есептеді, малдары тәркіленіп, ағаштан қып жасалған үй тоналды.

Қазір Мұса мырзадан қалған жалғыз-ақ жәдігер бар, - деп ол маған ақшыл тастан жасалған мөрді көрсетті. Бабаларының көзіндегі сақтап жүрген бұл мұра – Баянауыл дуанының аға сұлтанды Мұса Шормановтың таза тау хрусталінен жасалған факсимилдік мөрі екен. Оның биіктігі 42 мм, жоғары соңқаша дәңгелек жағында орысша «Мұса Чурманов», ал тәмемлігін сегіз қырлы жағында арабша аты ойып жазылған. Жиырмасыныш жылдардың соңында бай-манаптар көмпескелінгенде осы мәрмен балалар ойнап жүргендіктен тәркілеушілердің қолына түспей қалады.

Содан әкесінің, енді, міне Бақыт Біләловтың қолында аса қастерлі ескерткіш ретінде сақтаулы. Атап ету керек, бүгінде секеннің сенгіріне шыққан Бақыт ағай әкесінен қалған асыл мұраны «Қаржас шежіресі» деген атпен 2010 жылы қазақ тілінде, ал 2015 және 2017 жылдары орыс тілінде жариялады. Онда әсірепе өз бабалары туралы құнды материалдар көлтірген (кейін же кітапша қылыш шығарды).

Мұса Шормановтың өмірі мен қызметі туралы осында жанжақты материалдарды жинап алып қана мақала жазуға кірістім. Бірақ, аға сұлтанның үшғасырдың күесі болып отырган факсимилдік мөрін техникалық себептермен кітапқа ұсына алмадық. Соның сөті түсіп, Мұса Шорманұлының тұғанына 200 жыл толуы қарсаңында жариялау мүмкін болып отыр.

Реті келгенде оның ағартушылық және ғылыми қызметі туралы сол мақаладан кейір деректерді көлтіре кеткенді де жөн көрдім.

Мұса мырза Шорманұлы (1818-1884), Тәртүліп Қаржастың атақты би, ағартушы, этнограф. Ол қазақ, орыс тілдерінен қатар сол кездің дәстүрімен француз тілін де білген ғылыми адам болған. Баянауыл орыстары оны «Большой господин», ауыл қазақтары «Мұса мырза» деп атаған. 1841 ж. Баянауыл округтің заседателі, 1953 ж. округтің аға сұлтаны болып сайланып, осы қызметте II Александр патша аға сұлтандықты таратқанша 15 жыл болды. 1853 ж. хорунжий, 1854 ж. есаул әскери дәрежесін

алып, алтын медальмен және Өулие Анна лентасымен мара-патталады. 1855 ж. I Николайды жерлеу, одан кейін II Александрдың таққа отыру рәсіміне қатысады, майор атағын алып, Андреев лентасын тағады. 1863 ж. подполковник атанып, 1866 ж. Өулие Станислав орденін тағады. Өз қаржысына ол Баянауылда мешіт, мәдресе салдырады. Інісі Исамен бірге Павлодар, Ақмола, Санкт-Петербург қалаларында мешіт салуға қаржы бөледі. Ол ауыл балаларын оқытуға улкен көніл бөледі. 1865 ж. Омбы қаласында Мұса мырзаның қатысуымен болыс кенселері қызметкерлерін даярлайтын қазақ мектебі ашылады. Өз округі бойынша өз болыстан екі баланы міндепті түрде қала мектебіне жіберу туралы шешім қабылдайды.

Мұса мырза сонымен қатар ғылыми жұмыспен де айналысты. Қазақ халқының тарихын, этнографиясын қызықтауыш орыс ғылыми қызметкерлері мен шеңеңніктері онымен міндепті түрде көнеспіт отырган. Оның өзі де қазақ халқының салт-дәстүрлері мен шараша-шынын туралы «Семипалатинские областные ведомости» (№32-37, 1871), «Сельское хозяйство и лесоводство» (СПб, 1993, ч.1422, №1), «Записки Западно-Сибирского отдела Императорского русского географического общества» (Омск, 1906, вып. XXXII) газет-журналдарына көлемді макалалар жариялады.

Шорманұлы Мұсаның халық сүйіспеншілігіне қалай бөленигендігін мына жолдар айқындағы түседі: Мұса мырза 1884 ж. 26 желтоқсанда Омбыда қайтыс болады. 1885 ж. 18-23 шілде аралығында 10 мың адам қатысқан асы беріледі, оған 100 ақ үй тігіліп, 300 қой, 200 жылкы сойылады. Мәшін-Жүсіп Көпее Мұса мырза қазасына «Жоқтау» шығарады. Мұса мырза ісін баласы Сәдуақас (1850-1927) жалғай болді, ол Алаш зиялышынын қолдау көрсетіп, әкесінің ғылыми-әдеби мұрасын жинап, Санкт-Петербург баспасына ұсынды.

Сөз соңында осы мақалада «Мұса мырза» деген сөздерді жи қайталағанымды, мұның өзі сонау заманнан қалыптасқан тұрақты тіркес сияқты болғанын атап өткім келеді. Халқы солай атаған, ал халық айтса қалып айтпайды. Ол заманда да, бул заманда да халқының қамын ойлаган, қайтырды, ғылыми-қызметтерінде оның әнциклопедиялық жағдайында 10 мың адам қатысқан асы беріледі, оған 100 ақ үй тігіліп, 300 қой, 200 жылкы сойылады. Мәшін-Жүсіп Көпее Мұса мырза қазасына «Жоқтау» шығарады. Мұса мырза ісін баласы Сәдуақас (1850-1927) жалғай болді, ол Алаш зиялышынын қолдау көрсетіп, әкесінің ғылыми-әдеби мұрасын жинап, Санкт-Петербург баспасына ұсынды.

Сөз соңында осы мақалада «Мұса мырза» деген сөздерді жи қайталағанымды, мұның өзі сонау заманнан қалыптасқан тұрақты тіркес сияқты болғанын атап өткім келеді. Халқы солай атаған, ал халық айтса қалып айтпайды. Ол заманда да, бул заманда да халқының қамын ойлаган, қайтырды, ғылыми-қызметтерінде оның әнциклопедиялық жағдайында 10 мың адам қатысқан асы беріледі, оған 100 ақ үй тігіліп, 300 қой, 200 жылкы сойылады. Мәшін-Жүсіп Көпее Мұса мырза қазасына «Жоқтау» шығарады. Мұса мырза ісін баласы Сәдуақас (1850-1927) жалғай болді, ол Алаш зиялышынын қолдау көрсетіп, әкесінің ғылыми-әдеби мұрасын жинап, Санкт-Петербург баспасына ұсынды.

Сөз соңында осы мақалада «Мұса мырза» деген сөздерді жи қайталағанымды, мұның өзі сонау заманнан қалыптасқан тұрақты тіркес сияқты болғанын атап өткім келеді. Халқы солай атаған, ал халық айтса қалып айтпайды. Ол заманда да, бул заманда да халқының қамын ойлаган, қайтырды, ғылыми-қызметтерінде оның әнциклопедиялық жағдайында 10 мың адам қатысқан асы беріледі, оған 100 ақ үй тігіліп, 300 қой, 200 жылкы сойылады. Мәшін-Жүсіп Көпее Мұса мырза қазасына «Жоқтау» шығарады. Мұса мырза ісін баласы Сәдуақас (1850-1927) жалғай болді, ол Алаш зиялышынын қолдау көрсетіп, әкесінің ғылыми-әдеби мұрасын жинап, Санкт-Петербург баспасына ұсынды.

Аман ЖАНГОЖИН, ардагер-журналист «Қарағанды облысы» әнциклопедиясының 1986, 1990, 2006, 2008 жж. басылымдарын шығарушы. Суреттерде: Мұса мырза Шорманұлы және оның факсимильдік мөрі.

(Павлодардың облыстық газетінде біраз кейін «Полковник Мұса Чорманов – үлкен мырза» деген тақырыппен 1991 жылдың 14 мамырында жарияланды). Мұнан кейін жазушы Қ.Исабаевтың «Қарағанда сұлтан болған» (Сарыарқа самалы), Павлодар, 13 сәуір, 1991 ж.), Ш.Ұәлихановтың «Шорман әулеті» («Ана тілі», 17 қаңтар 1991 жыл), сондай-ақ тұғанына 175 жыл туған қарсаңында И.Ерофееваның «Панорама» (1993 ж. №25, шілде), М.Асфандияровның «Советы Казахстана» (16 маусым 1993 ж.), «Қазак әдебиеті» (20 тамыз 1993 ж.) газеттерінде мақалалары жарық көріп, Мұса мырзаның ағартушылықтың қызыметінен маглұмттар алып, орыс тілінде этнографиялық тұрғыда ғылыми өнбектер жазғанын оқып білдік.

Мұса Шормановтың ғылыми өнбектері Қарағандының «Арко» ЖШС баспаханасынан 2000 жылы Айым Қанағина мен белгілі этнограф-ғалым Жамбыл Артықбаевтың кіріспе мақаласымен бірге А.Қанағаның құрастыруымен шыққан «Мұса Чорманов. Казахские народные обычаи» деген кітапта сондай-ақ Мұса мырзаның орыстың атақты ғалымы Г.Потани

Единый день информирования: прошло более десяти встреч

7 сентября стал единственным днем информирования. В этот день встретиться с членами информационно-пропагандистской группы имели возможность жители сел: Ботакара, Сыксы, Жанакала, Сарытобе, Заречное и Курлыс.

В минувшую пятницу в эти села для встреч с населением отправились члены информационно-пропагандистских групп.

Встречи проходили в рамках информационной поддержки программной статьи Главы государства «Рұхани жаңғыру», а также были затронуты вопросы профилактики религиозного экстремизма и терроризма, занятости населения, развития молодежного предпринимательства на селе, реализации государственной политики на местном уровне в сфере ветеринарии и вопросы земельного законодательства. Встречи провели: теолог ОО «Нұрлы білім» г. Караганда Айдос Абдрашев, представитель районного филиала Палаты предпринимателей «Атамекен», депутат районного маслихата Бахтияр Жаныбыбаев, руководитель отдела внутренней политики Айгүль Жексенбаева, руководитель отдела занятости и социальных программ Лаззат Кунуспекова, специалист Центра занятости Зарина Меркенова и др.

Во встречах приняли участие работники бюджетных организаций, предприниматели, представители крестьянских хозяйств, пенсионеры, члены местного сообщества и жители сел.

Руководитель отдела внутренней политики Айгүль Жексенбаева рассказала о ходе и возможностях реализации программ «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания», «Тұған жер» и «Атамекен», остановилась на вопросах, затрагивающих аспекты политической жизни Казахстана, и на мерах, направленных на дальнейшее социально-экономическое развитие государства, улучшение благосостояния народа.

Руководитель отдела занятости и социальных программ района Лаззат Кунуспекова разъяснила участникам встречи программу развития продуктивной занятости и массового предпринимательства на 2017-2021 годы, рассказала о цифровизации страны, необходимости заключения трудовых договоров.

Теолог ОО «Нұрлы білім» Айдос Абдрашев провел беседу о профилактике религиозного экстремизма и терроризма.

Также в этот день сельчанам разъяснили важные темы, касающиеся занятости молодежи на селе, открытия собственного дела и обучения по программе «Бизнес Бастау» и др.

Аналогичная встреча в этот день прошла и в поселке Г.Мустафина, где модератором выступили советник акима района Шахвали Курбанов и имам поселка Сайлау Алдангаров.

На встрече, в которой приняли участие сотрудники государственных учреждений, представители религиозных и этно-культурных объединений, представители молодежи, государственные и гражданские службы поселка Г.Мустафина, обсуждались вопросы противодействия коррупции, антикоррупционного поведения, общественного контроля по противодействию коррупции.

Как отметил имам мечети п.Г.Мустафина Сайлау Алдангаров, основные функции религии — это морально-нравственное воспитание человека, построение системы принципов и идеалов.

«В деле противодействия коррупции религия имеет большой потенциал. Уверен, что каждое религиозное объединение нашей области заинтересовано в искоренении коррупции», — отметил С.Алдангаров.

В завершение своего выступления имам выразил согласие с председателем общественного совета по противодействию коррупции районного филиала партии «Нұр Отан» Шахвали Курбановым, отметив, что в исламе нет места коррупции: в Коране есть аят, в котором говорится о запрете присваивания чужого имущества и подкупа судей.

Жителей сел призвали принять активное участие во встречах ИПГ и таким образом узнать обо всех предоставляемых мерах государственной поддержки, получить исчерпывающие ответы на все интересующие и волнующие вопросы.

Всего в единый день информирования с членами ИПГ встретились около 250 человек.

Напомним, что районная информационно-пропагандистская группа выезжает в села и поселки для встреч с населением по четвергам и пятницам, согласно утвержденному графику встреч, выездов ИПГ.

Главная цель встреч — разъяснить государственные программы.

ГУ «Отдел внутренней политики Бухар Жырауского района»

Доброе дело

Галва крестьянского хозяйства «Шатан» Евгений Ергалиевич Апеисов - постоянный участник ежегодной республиканской акции «Дорога в школу» и нынешний год также не стал исключением.

Накануне нового учебного года Евгений Ергалиевич оказал спонсорскую помощь учащимся

Акоринской СШ. Школьные ранцы, краски, карандаши, пластилин, альбомы

для рисования, цветная бумага, тетради, дневники - все это было вручено 12 детям из многодетных семей нашего села.

Выражаем благодарность Евгению Ергалиевичу Апеисову за постоянную помощь и поддержку детей в подготовке к учебному году.

Е.УАХИТОВА,
главный специалист
аппарата акима
с.Акоре

Обеспечили питьевой водой

В рамках программы «Развитие регионов до 2020 года» в поселке Г.Мустафина проводился ремонт водопроводных сетей.

По словам акима Халиля Рыспекова, работы велись частично на улицах Мира, Корниенко, Центральная общей протяженностью 800 метров. Жители этих участков уже давно поднимали вопрос об обеспечении питьевой водой.

На эти цели из районного бюджета было вы-

делено 3,9 млн тенге. По участкам улицы были проложены водопроводные трубы, установлено 3 колодца.

Данные виды работ проводились подрядной организацией ТОО «СпецТехСтрой-09» (руководитель Айдос Идрисов).

Кроме того, подрядчик за дополнительную плату предоставлял услуги жителям провести водопровод в дома.

Итогом этой работы стало обеспечение более 60 дворов трех улиц поселка питьевой водой, проинформировал Х.Рыспеков.

Т.КУРБАНОВА

«Казахстанские родители XXI века: стань примером своему ребенку»

8 сентября в школе поселка Г.Мустафина прошла республиканская родительская конференция, инициированная по всей стране Комитетом по охране прав детей Министерства образования и науки Республики Казахстан совместно с Институтом семейного воспитания на тему «Казахстанские родители XXI века: стань примером своему ребенку».

В отличие от традиционных родительских собраний, республиканские родительские конференции – это тот новый формат, в ходе которого педагоги, школьные психологи, родители обсуждают самые разные темы, очень важные и нужные, направленные на общее благо - воспитание подрастающего поколения.

Участие в республиканской родительской конференции приняли, и.о. директора школы Г.Хомутова, психолог А.Яштуина, социальный педагог Я.Хататаева, родители первоклассников, представители партии «Нұр Отан», члены попечительского совета школы и другие.

Символично, что день проведения родительской конференции совпал с Днем семьи. С этим праздником всех присутствующих поздравила Гульнара Толеповна Хомутова.

Обращаясь к родителям первоклассников, она рассказала о целях и значении конференции в деле воспитания детей. Проблемы психологической помощи ребенку можно решить только при тесном взаимодействии семьи и школы. Нынешняя конференция призвана рассказать родителям, как помочь ученику

продвижении и укреплении семейных ценностей и важности семейного благополучия для воспитания детей, а также о мерах эффективной помощи ребенку в адаптации к обучению в школе и законе трех «А»: адаптация, авторитет, активность.

Основной задачей родительской конференции стала психолого-педагогическая помощь родителям первоклассников.

Школьный психолог Анна Яштуина подготовила информацию, ориентированную на проблемы, с которыми сталкиваются родители первоклассников. Ведь с первого сентября, как для самих ребят, так и для их родителей, началась совершенно новая страница в жизни. Это достаточно сложный период. Первый класс для малыша – это время действительно глубоких перемен. И родителям важно осознать, что их ребенку в этот период нужна помощь. Он нуждается в поддержке самых близких ему людей. Чтобы первый класс, начало учебы стали стартовой площадкой к успехам его дальнейшей жизни.

Информация стала очень полезной для родителей. Она была подана в новой, нестандартной форме, сопровождалась слайдами и видеоматериалами.

По итогам конференции каждый родитель получил памятки, помогающие правильно ориентироваться в различных проблемных ситуациях, которые могут возникнуть во время адаптации детей к учебе и школьной жизни.

Т.КУРБАНОВА

Заслушиваются акимы и руководители

Начиная с этой недели в районном акимате еженедельно по вторникам будут заслушивать акимов сельских округов, сел и поселков, а также руководителей государственных учреждений по реализации государственных и правительственные программ, программ развития района и сельских населенных пунктов, а также партийных проектов.

Специально для этого распоряжением главы региона создана общественная рабочая группа, в состав которой вошли представители общественных объединений, в том числе первый заместитель председателя районного филиала партии «Нур Отан» Марат Нурланов, председатель районного совета ветеранов Токен Арбабаев, председатель общественного совета Мурат Байгожин, директор районного филиала Палаты предпринимателей Жанат Азыханов и др.

Выступающим рекомендуют избегать длинных и нудных отчетов, за семь минут (именно

акимы п.Г.Мустафина Халиль Рыспеков и Уштобинского с/о Елтай Саргизов, а также руководитель отдела занятости и социальных программ Лаззат Куунспекова.

Вышеназванные акимы держали отчет о реализации 6 государственных и 4 правительственные программы, в том числе государственных программах: индустриально-инновационного развития, агропромышленного комплекса, по противодействию религиозному экстремизму и терроризму, развития образования, здравоохранения, функционирования языков. А также программы раз-

новилась на планируемых мероприятиях по исполнению основных целевых индикаторов программы развития района, отметив, что из 11 целевых индикаторов до конца года будут достигнуты 10. По одному целевому индикатору «Доля получателей обусловленной денежной

- На встрече с жителями села Ботакара два человека, получив сертификат об окончании курсов «Бастау бизнес», так и не смогли получить кредит на открытие собственного дела, - говорит А.Жексенбаева. – И в этой связи задают вопрос: зачем учить основам предпри-

- Необходимо организовать системную работу и активнее разъяснять меры государственной поддержки и государственные программы, - сказал Ш.Мамалинов. – Количество получателей пособий растет и это не должно не тревожить. Важно помнить, что за каждой цифрой человек, и наша общая задача – вовлечь непродуктивно самозанятых, безработных, малообеспеченных в активные формы продуктивной занятости.

Аким района поручил в кратчайшие сроки разработать дорожную карту по каждому безработному и непродуктивно самозанятым и вести постоянный мониторинг.

Далее с программами развития населенных пунктов перед общественной рабочей группой выступили акимы – п.Г.Мустафина Х.Рыспеков и Е.Саргизов.

Уложиться в отведенное для выступления время акимы не смогли. Прервав их отчеты, аким района Ш.Мамалинов заострил внимание на важных вопросах, над решением которых двум акимам предстоит работать – это наладить связь с населением, активизировать разъяснительную работу и задуматься над своей исполнительской дисциплиной.

- Больше всех жалоб от населения поступает из Уштобинского сельского округа и поселка Г.Мустафина, - говорит аким района Ш.Мамалинов. - Надо гореть на работе, трудиться, засучив рукава, своим трудом, ответственным отношением доказывать свое желание быть акимом.

И если у председателя районного совета ветеранов А.Арбабаева и председателя общественного совета М.Байгожина к выступающим не было вопросов, то другие члены общественной рабочей группы озвучили недостатки работы обоих акимов.

В частности, руководитель отдела экономики и финансов Е.Жумашева озвучила проблемные вопросы, касающиеся выполнения целевых индикаторов по программе развития района, отметив, что программы развития п.Г.Мустафина и Уштобинского с/о не были представлены на суд общественности и не согласованы с местным сообществом. Нет привлечения частных инвестиций, а развитие округа идет лишь за счет бюджетных средств, сказала Е.Жумашева.

Первый заместитель председателя районного филиала партии «Нур Отан» М.Нурланов говорил о низкой партийной дисциплине Х.Рыспекова и Е.Саргизова, отметив, что в партийных проектах оба округа не участвуют, акимы не отзываются на официальные запросы и письма, здесь также образовалась большая задолженность по партийным взносам.

Итог заседанию подвел аким района Ш.Мамалинов, вновь напомнив о подотчетности руководителей перед населением.

На следующем заседании с отчетом выступят еще два акима и один руководитель государственного учреждения. Члены рабочей группы предложили заслушать акима поселка Ботакара, отметив, что вопросов к нему накопилось много.

А.ЖУМАКАЕВА

На фото Д.Торжанова: идет заседание; с отчетом Л.Кунуспекова; Е.Саргизов; Х.Рыспекова.

столько времени отводится на отчет) необходимо показать и рассказать, как реализуется та или иная государственная и правительственные программа на местах.

Открывая первое заседание, аким района Шагурашид Мамалинов напомнил слова Президента страны о том, что государство и власть подотчетны народу.

- В пятой реформе Плана нации речь идет о транспарентном подотчетном государстве, - говорит аким района Ш.Мамалинов, отмечая, что речь не идет о ежегодных отчетных встречах акимов. – Помимо отчетных встреч акимов перед населением необходимо на постоянной основе практиковать публичные отчеты о достижении ключевых показателей государственных программ. Перед общественностью о результатах деятельности должны отчитываться не только акимы, но и руководители государственных органов.

При этом руководитель района подчеркивает, эти отчеты не ради отчетов, а возможность оценить свою работу, критически посмотреть на ситуацию, сверив ее с требованием времени.

- Темпы будут только увеличиваться, а требования – расти, - подчеркивает Шагурашид Калиевич. - Именно об усилении темпов говорил на последнем аппаратном совещании аким области Е.Кошанов, касаясь исполнения поручений Главы государства, полученных в ходе визита Президента страны в наш регион.

На первое заседание рабочей группы с отчетом о проделанной работе по реализации государственных и отраслевых программ были приглашены

вания территории, жилищного строительства «Нурлы жер», производственной занятости и массового предпринимательства, «Дорожной карты бизнеса 2020».

Руководитель отдела занятости

и социальных программ Л.Кунуспекова подробно остановилась на реализации программы социальной защиты населения на 2016-2020 гг. по разделу «Эффективная система социальной защиты граждан», а также подвела итоги программы продуктивной занятости и массового предпринимательства за 8 месяцев текущего года.

Л.Кунуспекова отметила, что основными направлениями работы отдела являются занятость, социальная поддержка наиболее уязвимых слоев населения, а также предоставление услуг надомного обслуживания престарелым, инвалидам и детям с ограниченными возможностями. Отдел совместно с центром занятости населения оказывает 18 государственных услуг, на 1 сентября текущего года обратился 5171 заявитель.

Выступающая подробно оста-

нилась, вручать сертификаты, если льготные кредиты для многих так и остаются недоступными, учитывая, что сертификаты имеют срок?

- Надо постоянно вести мониторинг всех, кто окончил курсы «Бастау бизнес»: кто получил кредит, а кто не смог и по какой причине, возможно, неполный пакет документов был представлен или проблемы с залогом. В каждом случае надо

нимательства, вручать сертификаты, если льготные кредиты для многих так и остаются недоступными, учитывая, что сертификаты имеют срок?

- Надо постоянно вести мониторинг всех, кто окончил курсы «Бастау бизнес»: кто получил кредит, а кто не смог и по какой причине, возможно, неполный пакет документов был представлен или проблемы с залогом. В каждом случае надо

разбираться, а не оставлять человека один на один со своими проблемами, - говорит аким района Ш.Мамалинов.

Директор районного филиала Палаты предпринимателей Жанат Азыханов говорил о необходимости открытия учебного центра при предприятиях, а Е.Жумашева напомнила, что согласно программе развития, в районе планировалось открыть реабилитационный центр.

- Этот проект можно было открыть с помощью государственно-частного партнерства, надо активнее привлекать предпринимателей, - говорит аким района, подчеркивая, что к этой работе надо подключиться всем, включая отделы занятости, предпринимательства, акимам и региональному филиалу Палаты предпринимателей.

К слову сказать, к руководителю отдела занятости и социальных программ у акима района было немало вопросов. Ш.Мамалинов говорил о необходимости усилить информационно-разъяснительную работу среди населения, точечно отрабатывать с целевыми группами – малообеспеченными гражданами, безработными и непродуктивно самозанятыми. Именно этой категорией граждан необходимо уделить особое внимание, подчеркивает аким района.

Учатся предприниматели

4 сентября в Доме культуры п.Ботакара состоялся семинар для предпринимателей с участием представителей АО «Фонд развития предпринимательства «Даму».

Бизнес - это наука и изучать ее нужно постоянно, пополняя и расширяя уже имеющиеся знания и опыт. Предпринимателям района помогают учиться представители различных фондов, общественных организаций, которые разъясняют государственные программы поддержки предпринимательства, пути проектов в данные программы, отвечают на вопросы слушателей.

Перед участниками семинара выступили Н.Б.Мусабекова - менеджер по привлечению и сопровождению клиентов Фонда «Даму», А.Мукан – представитель ОЮЛ и ИП «Казахстанская ассоциация предпринимателей и сервисных услуг», Т.М.Смагу-

лов - председатель общественного объединения «IRGNET», А.А.Мукашева – главный специалист АО «Аграрная кредитная корпорация».

Н.Б.Мусабекова рассказала о государственной программе «Дорожная карта бизнеса-

2020» и о программе развития продуктивной занятости и массового предпринимательства на

венных органах, сделать аудит документооборота с предоставлением рекомендаций. Кроме

вых организациях и в региональных инвестиционных фондах.

Участники семинара задавали вопросы и ставили проблемы. Одна из них - почему кредитные фонды, созданные крестьянскими хозяйствами и индивидуальными предпринимателями района, расположены в г.Караганда. Представители фондов отвечали на вопросы предпринимателей или записывали их для дальнейшей работы.

Участники семинара получили целый ряд брошюр, информации в которых затрагивала не только вопросы работы фондов и программ. Так, в одной из брошюр презентовался проект Департамента Агентства РК по делам государственной службы и противодействию коррупции по Карагандинской области «Карта общественного контроля». Что может попасть в сферу общественного контроля? К примеру, если в сельском округе осуществляется некачественный ремонт дорог или не работает водопровод, каждый может направить информацию в Департамент контроля», - написано в брошюре и сообщается телефон 8-747-497-77-77. Информацию можно ставить также в популярных соцсетях.

З.БОГДАНЦЕВА
Фото Д.Торжанова

2017-2021гг. Слушатели узнали об условиях кредитования, о том, как получить кредит на льготных условиях со ставкой не более 6 процентов годовых под гаранцию Фонда «Даму», какие гарантии по кредитам можно получить в рамках Единой программы поддержки и развития предпринимательства «Дорожная карта бизнеса-2020».

Помощником предпринимателей является ОЮЛ и ИП «Казахстанская ассоциация предпринимателей и сервисных услуг». Она осуществляет юридическое сопровождение проектов. Специалисты ОЮЛ и ИП «Казахстанская ассоциация предпринимателей и сервисных услуг» помогут предпринимателям составить договор, представлять интересы предпринимателя в государст-

то, данная корпорация осуществляет бухгалтерское сопровождение проекта.

Об эффективности работы ОЮЛ и ИП «Казахстанская ассоциация предпринимателей и сервисных услуг» говорит тот факт, что именно эта ассоциация выявила факт неправомерного начисления комиссии за обслуживание банковского займа. В результате десятки человек смогли получить назад свои деньги, которые банки назначали себе незаконно.

Интересна сельчанам и программа «Сыбага» - программа кредитования на разведение КРС/МРС мясного направления. Кредиты с льготным периодом 2 года размером до 70 млн тенге и ставкой вознаграждения 4 процента годовых можно получить в кредитных товариществах, микрофинансо-

Штаб Подготовка к отопительному сезону

Реализация бюджетных инвестиционных проектов в Карагандинской области

Департаментом внутреннего государственного аудита по Карагандинской области на основании поручения Комитета внутреннего государственного аудита Министерства Финансов РК проведены аудиторские мероприятия по использованию средств, выделенных на реализацию бюджетных инвестиционных проектов (далее БИП) где установлено, что в Карагандинской области в 2018 году проводится реализация 62-х БИПов, из них по 6-ти проектам на общую сумму 5 030 404,8 тыс. тенге по состоянию на 01.06.2018г. допущено несвоевременное освоение бюджетных средств на сумму 724 941,8 тыс. тенге, в том числе по проектам:

- «Строительство школы на 600 мест в г. Темиртау» на сумму 120 000,0 тыс. тенге;
- «Строительство 4-этажного 36-квартирного жилого дома в г.Жезказган, квартал 66, ул.Сатпаева, 70Б» на сумму 6 566,8 тыс. тенге;
- «Строительство крупнопанельного 5-ти этажного 6-ти подъездного малогабаритного жилого дома блок секция 3-1-1-2 в г.Сарань, микрорайон 1а возле дома №13» на сумму 11 610,0 тыс. тенге;
- «Строительство магистральной теплосети к застраиваемым жилым микрорайонам 6 и 8 в г. Сатпаев» на сумму 104 358,0 тыс. тенге;
- «Строительство подводящих и внутриквартальных инженерных сетей к 107-ми жилым домам в микрорайоне №8 в г.Сатпаев» на сумму 410 000,0 тыс. тенге;
- «Строительство двух общежитий в микрорайоне №7 в г.Сатпаев» на сумму 72 407 тыс. тенге, которые были охвачены аудитом.

Несвоевременное освоение бюджетных средств допущено вследствие отставания от графика производства работ и несоответствия распределения видов работ согласно графика к предусмотренному ежемесячному объему принятых обязательств по плану финансирования.

В ГУ «Отдел строительства г.Сарань» по проекту «Строительство крупнопанельного 5-ти этажного 6-ти подъездного малогабаритного жилого дома блок секция 3-1-1-2 в г.Сарань, микрорайон 1а возле дома №13» договор заключен с ТОО «ККК ЛТД» от 03.02.2018 года № 24 на сумму 633 970,0 тыс.тенге. При плане финансирования по платежам по состоянию на 01.06.2018 года в сумме 39 366,0 тыс. тенге, оплаченные обязательства составили 27 756,0 тыс. тенге, неосвоение составило в сумме 11 610,0 тыс. тенге. Согласно Протоколу технического совещания от 15.04.2018г. б/н в ходе строительства уменьшены объемы земляных работ, которые заменены на другие виды работ и сумма экономии частично отнесена по плану финансирования на последующие месяцы, а часть осталась, что привело к неосвоению.

По итогам аудита рекомендовано подать бюджетную заявку на увеличение трансфертов на 2018 год с 91 195,883 тыс. тенге, до 200 000,0 тыс.тенге, в целях строительства здания блок-секции в текущем году без отделки. Даные мероприятия позволят создать задел на март 2019 года и вести монтаж инженерных сетей и отдельочные работы, не ожидая открытия финансирования по республиканскому бюджету.

Пресс-служба акима района

В ГУ «Отдел строительства г.Сатпаев» по проекту «Строительство двух общежитий в микрорайоне №7 г.Сатпаев» заключен договор от 05.04.2018г. №21 с подрядчиком ТОО «Astana Unity Group» на сумму 909 371,7 тыс. тенге. При плане финансирования по платежам по состоянию на 01.06.2018г. в сумме 300 000,0 тыс. тенге, фактическое исполнение по платежам – 227 593,6 тыс. тенге, неосвоение составило в сумме 72 406,4 тыс. тенге в связи с судебными разбирательствами по необоснованному заключению договора по итогам конкурса и его расторжения и, соответственно, отставание от графика производства работ.

Для подтверждения фактического выполнения объемов работ по объекту проведен контрольный обмер, которым установлено завышение стоимости выполненных строительно-монтажных работ на сумму 111 285,7 тыс. тенге.

Материалы аудита для принятия процессуального решения направлены в ДГД по Карагандинской области по факту завышения СМР, также Департаментом подан иск в суд на расторжение договора с ТОО «Astana Unity Group».

- по проекту «Строительство магистральной теплосети к застраиваемым жилым микрорайонам 6 и 8 в г. Сатпаев» заключен договор от 14.09.2018г. №112 с подрядчиком ТОО «СТРОЙ ММС» на сумму 638 287,9 тыс.тенге. При плане финансирования по платежам по состоянию на 01.06.2018г. в сумме 120 000,0 тыс.тенге, фактическое исполнение по платежам – 15 642,0 тыс.тенге, неосвоение составило в сумме 104 358,0 тыс. тенге по причине отставания от графика производства работ.

- по проекту «Строительство подводящих и внутриквартальных инженерных сетей к 107-ми жилым домам в микрорайоне №8 г. Сатпаев» заключен договор 24.10.2017г. №122 с подрядчиком ИП «Күрылғыс» на сумму 1 517 752,0 тыс.тенге.

При плане финансирования по платежам по состоянию на 01.06.2018г. в сумме 600 000,0 тыс.тенге, фактическое исполнение по платежам – 190 000,0 тыс.тенге, неосвоение составило в сумме 410 000,0 тыс. тенге, которое сложилось по причине отставания от графика производства работ.

В ГУ «Отдел строительства г.Жезказган» по проекту «Строительство 4-этажного 36-квартирного жилого дома в г.Жезказган, квартал 66, ул.Сатпаева, 70Б» заключен договор №99-17 от 15.12.2017г. с ТОО «Астра Сервис Плюс» на общую сумму 301 420,9 тыс. тенге, где предусмотрено на 2017г.-50,0 тыс. тенге и на 2018г.-301 370,9 тыс. тенге. При плане финансирования по платежам по состоянию на 01.06.2018г. в сумме 20 000,0 тыс. тенге, оплаченные обязательства составили в сумме 13 433,3 тыс. тенге, неосвоение составило в сумме 6 566,8 тыс. тенге. Причиной неосвоения бюджетных средств явилось несоответствие распределения видов работ согласно графика к предусмотренному ежемесячному объему принятых обязательств по плану финансирования на май 2018г.

В ГУ «Отдел жилищно-коммунального хозяйства, пассажирского транспорта, автомобильных дорог, строительства и жилищной инспекции города Темиртау» по проекту «Строительство школы на 600 мест в г.Темиртау» заключен договор №130 от 25.12.2017г. с ПК «АСПАЛ» на общую сумму 1 137 049,0 тыс. тенге, из них на 2017 год - 299 999,0 тыс.тенге и на 2018 год -837 050,0 тыс.тенге. При плане финансирования по платежам по состоянию на 01.06.2018г. в сумме 189 992,0 тыс. тенге, оплаченные обязательства составили в сумме 69 992,0 тыс. тенге, неосвоение составило в сумме 120 000,0 тыс. тенге.

Причиной неосвоения бюджетных средств явилось рассмотрение вопроса об увеличении сметной стоимости БИП и корректировки проектно-сметной документации.

Департамент внутреннего государственного аудита по Карагандинской области

Началась уборка урожая

Крупные сельхозпредприятия - ТОО «ПК им.Кирова», ТОО «Каргандинская СХОС им.А.Ф.Хрищенко», ТОО «НурСХ», «Медет Агро» в эти дни уже приступили к уборке урожая.

Массово приступить к уборке урожая аграриям не позволяет погода, специалисты также отмечают неравномерное созревание культур вследствие прошедших в августе месяце обильных осадков.

Как сообщает отдел сельского хозяйства, на сегодняшний день убрано 11,5 тыс. га, в том числе пшеницы 2,9 тыс. га, ячменя 9 тыс. га, урожайность составила 10 ц/га. Картофеля убрано на площади 100 га, овощей 30 га, урожайность составила 200 ц/га.

Всего в этом году уборочная площадь зерновых культур составляет 127,7 тыс. га, в том числе пшеницы – 77,1 тыс. га, ячменя – 46,7 тыс. га, овса – 3,2 тыс. га, масличных культур – 1000 гектаров, картофеля – 2222 гектара и овощей на площади 319 гектаров.

В уборке урожая будет задействовано 287 зерноуборочных и 15 картофелеуборочных комбайнов.

На проведение уборки выделено 3094 тонны удешевленного дизельного топлива, которое реализуется по фиксированной цене – 169 тенге за литр. Оператором определено ТОО «ГАЗоИЛ-ПРОМ kz». На сегодняшний день выбрано 1075 тонн, что составляет 44 процента.

Готовы к приему нового урожая и хлебоприемные предприятия. На ТОО «Акнурда ХПП» имеются емкости для хранения объемом 28,8 тыс. тонн. Кроме того, в хозяйствах имеется 23 склада под хранение зерна емкостью более 51 тыс. тонн.

А.ЖУМАКАЕВА

Коррупция - это проблема века

Борьба с коррупцией определена в качестве одного из основных приоритетов государственной политики и является важнейшей задачей для управления государственных доходов.

Коррупция как социальное явление оказывает негативное влияние на имидж управления государственных доходов, подрывает доверие населения. Кроме того, угрожает развитию рыночной экономики государства, наносит огромный вред его экономической и национальной безопасности.

В целях недопущения коррупционных правонарушений в подразделениях органов государственных доходов по-всеместно размещена информация, предупреждающая население об уголовной ответственности за дачу взятки должностному лицу, также совместно с другими правоохранительными органами проводятся мероприятия по пересечению подобных фактов.

Принимаемые меры дают положительные результаты в борьбе с таким опасным для государства явлением, однако для полного искоренения коррупции нам необходимы поддержка и понимание со стороны населения, выраженное в проявлении нетерпимости к данному явлению.

Президент Республики Казахстан Н.А.Назарбаев, говоря о борьбе с коррупцией, неодно-

кратно подчеркивал, что без участия общества нельзя победить коррупцию. Преодоление коррупции является одним из главных направлений государственной политики, приоритетность которого четко обозначена Главой государства.

Закон Республики Казахстан «О борьбе с коррупцией» дает следующее определение: «Коррупция – это не предусмотренное законом принятие лично или через посредников имущественных благ и преимущества лицами, выполняющими государственные функции, а также лицами, приравненными к ним, с использованием своих должностных полномочий и связанных с ними возможностей, либо иное использование ими своих полномочий для получения имущественной выгоды, а равно подкуп данных лиц путем противоправного предоставления им физическими и юридическими лицами указанных благ и преимуществ».

Управлением государственных доходов по Бухар-Жыраускому району уделяется особое внимание борьбе с коррупцией, принимаются меры по предупреждению и недопущению

проявления коррупции, а также на постоянной основе ведется работа по воспитанию нетерпимости к коррупции среди сотрудников управления.

Так, управлением государственных доходов ведется следующая работа: в целях информирования населения об изменениях в законодательстве сотрудниками управления даются разъяснения, консультации по различным направлениям законодательства, любой гражданин также может по своему усмотрению обратиться в органы государственных доходов как в явочном порядке, так и посредством интернет-ресурсов. В этих целях в управлении государственных доходов функционирует портал «электронного правительства», при помощи которого могут быть направлены обращения и жалобы.

Хотелось бы отметить, что усилия только управления государственных доходов не могут быть достаточно эффективными без комплексного подхода к вопросам борьбы с коррупцией, без активного участия в этой работе всех государственных органов, общественных объединений и населения. Только таким образом можно реально снизить уровень коррупции, укрепить доверие общества к представителям государственной власти и обеспечить социальную и политическую стабильность в стране.

С.АБИШЕВ,
руководитель
управления государственных
доходов района

Готовимся к отопительному сезону

Наступила осень, ночи стали холодными, и жители района начали периодически топить печи в своих домах.

При этом сельчане нередко пренебрегают правилами подготовки систем отопления к эксплуатации в новом отопительному сезоне. Зачастую это приводит к возникновению пожаров и отравлению угарным газом.

В целях безопасной и безаварийной эксплуатации печей частных жилых домов в отопительный период, отдел по ЧС рекомендует уже сейчас провести ряд профилактических мероприятий:

- печи и дымоходы необходимо тщательно очистить от сажи и посторонних предметов, которые могли попасть в систему дымоудаления в летний период;

- дымовые каналы (колодцы) нужно заштукатурить и побелить, в том числе и в чердачном помещении;

- обеспечьте герметичное закрывание люков в дымоходах, предназначенных для очистки системы от сажи;

- проверьте на соответствие требованиям безопасности противопожарные отступки (разделку) нагреваемых частей печи отопления от споряемых конструкций дома, элементов отдель, мебели и прочих споряемых предметов;

- убедитесь в целостности чугунной плиты печи отопления;

- на деревянном полу перед топкой привяжите металлический предтопочный лист размером не менее 50 на 70 см;

- запрещается эксплуатировать в качестве дымовых каналов воздуховоды систем вентиляции многоэтажных домов;

Кроме того, при эксплуатации печного

отопления не допускается:

- оставлять без присмотра топящиеся печи;

- размещать подготовленное для сжигания топливо, а также другие горючие вещества и материалы на предтопочном листе;

- применять для розжига печей на твердом топливе легковоспламеняющиеся и горючие жидкости;

- применять в качестве топлива горючие вещества (твердые, жидкие, газообразные), не предусмотренные инструкциями по эксплуатации печей;

- топить печи в помещениях во время пребывания в них мероприятий с массовым пребыванием людей;

- топить печи сверх установленного инструкциями по эксплуатации времени;

- сушить горючие вещества и материалы (обувь, одежду, дрова) на расстоянии менее 0,5 м от поверхности печи и дымоходов;

- размещать горючие вещества, мате-

На прививку

становись!

С 7 сентября 2018 года стартовала ежегодная кампания по вакцинации населения от гриппа.

В этом году специалисты прогнозируют раннее начало эпидемического сезона - уже в ноябре и декабре.

Грипп (лат. Influenzia) - острое инфекционное заболевание дыхательных путей, вызываемое вирусом гриппа. Периодически распространяется в виде эпидемии и пандемии.

Передача инфекции осуществляется воздушно-капельным путем. Вирус со слизистых дыхательных путей при дыхании, чихании, кашле, разговоре выделяется в огромной концентрации и может находиться во взвешенном состоянии несколько минут. Также существует вероятность передачи инфекции через предметы обихода, соски, игрушки, белье, посуду.

В случае типичного развития инфекции выделяются следующие симптомы гриппа:

- резкий подъем температуры тела (в течение нескольких часов) до высоких цифр (38-40 °C) (достигает своего максимума на первые-вторые сутки заболевания);

- озноб;
- головокружение;
- боль в мышцах;
- слабость;
- головная боль;

Профилактика против гриппа – это вакцинация.

В Казахстане для иммунизации населения применяются различные противогриппозные вакцины, такие как «Гриппол® плюс» (вакцина гриппозная привалентная инактивированная полимер –субъединичная), производитель: ООО «НПО Петровакс Фарм», Россия.

Вакцина особенно показана лицам с высоким риском возникновения осложнений в случае заболевания гриппом, к которым относятся лица старше 60 лет; дети дошкольного возраста, школьники; взрослые и дети, часто болеющие ОРЗ, страдающие хроническими соматическими заболеваниями, в том числе болезнями и пороками развития ЦНС, сердечно-сосудистой и бронхиальной астмой, хроническими заболеваниями почек; сахарным диабетом, болезнями обмена веществ, аутоиммунными заболеваниями, аллергическими заболеваниями (кроме аллергии на куриный белок); хронической анемией, врожденным или приобретенным иммунодефицитом; ВИЧ-инфицированные; лица, по роду деятельности имеющие высокий риск заболевания гриппом или заражения им других лиц, в том числе медработники, работники образовательных учреждений, сферы социального обслуживания, транспорта, торговли, полиции, военнослужащие.

В день прививки вакцинируемые должны быть осмотрены врачом (фельдшером) с обязательной термометрией. При температуре выше 37 °C вакцинацию не проводят.

Противопоказания:

- аллергические реакции на куриный белок и компоненты вакцины;
- аллергические реакции на раннее вводимые гриппозные вакцины;
- острые лихорадочные состояния или обострение хронического заболевания (вакцинацию проводят после выздоровления или в период ремиссии);
- нетяжелые ОРВИ;
- острые кишечные заболевания (вакцинацию проводят после нормализации температуры).

Решение о вакцинации беременных должно приниматься врачом индивидуально, с учетом риска заражения гриппом и возможных осложнений гриппозной инфекции. Наиболее безопасна вакцинация во II и III триместрах. Кормление грудью не является противопоказанием для вакцинации.

Возможны побочные действия: болезненность, гиперемия, уплотнение и отек в месте введения; недомогание, слабость, легкий насморк, боль в горле, головная боль, повышение температуры выше субфебрильной. Указанные реакции обычно проходят самостоятельно в течение 1–2 суток.

Р.НУРГАЛИЕВА,
врач-педиатр ЦРБ